

clàr-innse

a' tòiseachadh

dè th' ann an deasbaireachd?
geama: ma riaghlaicheas mise an saoghal
geama: fuirich mionaid
a' planadh ur deasbadan

4
4
4
5

a' coimhead air tapachd

gnìomh buidhinn: dè cho tapach 's a tha ur coimhearsnachd?
gnìomh pearsanta: dè cho tapach 's a tha thu?

6
8

an fheadhainn a chuidicheas sinn

a' planadh agus a' fòrmatadh deasbaid
duilleag-làimhe: deasbad air an fheadhainn a chuidicheas sinn
cairtean gabhail riochd airson deasbad
a' deiseileachadh an deasbaid
duilleag-làimhe: argamaidean a.d.a.g agus structar làbhairt
dòighean-obrach airson deasbaid
plana na h-òraid agus plana òraid an èisg
plana na h-òraid gearr-iomradh
gnìomh an luchd-amais

10
12
13
14
15
16
18
20
21

riochdan-chluiche tapachd

fòrmat riochd-chluiche deasbaid
a' cruthachadh an riochd-chluiche agad fhèin
riochd-chluiche buaidh turasachd
riochd-chluiche seach-rathad ionadail
duilleag-làimhe: ag eirmeas
duilleag-làimhe: a bhith comhairleachail

22
23
24
26
28
29

a' measrachadh deasbaidean

a' measrachadh deasbaid
a' cuideachadh luchd-labhairt an toiseach

30
31

a' deasbaid tapachd agus cfe

litearrachd agus gaidhlig
cuspairean sòisealta, slàinnte agus sunnd, ealain chruthachail

32
33

fàilte...

...dhan Ghoireas Deasbad Bun-sgoil seo air Tapachd na Coimhearsnachd a tha air leasachadh leis an Aonadh Labhairt Beurla Alba airson Foghlam Alba mar phàirt de phròiseact Tapachd na Coimhearsnachd aca.

‘S e cuspair mòr a th’ ann am Tapachd na Coimhearsnachd agus bidh dùbhlann sònraichte aig gach coimhearsnachd. Ach, tha snàithean cumanta ann: a’ toirt bualadh bhròg do suidheachaidhean agus aindeas; a’ fuasgladh cheistean; a’ bhith deiseil; a’ maothadh buaidh; a’ faireachadh dùbhlann no cnap-starra pearsanta no coimhearsnachd; agus a’ freagarrachadh agus a’ togail tapachd. Anns a h-uile suidheachadh seo, ‘s ann mu dheidhinn coimhearsnachdan a’ tighinn còmhla airson cho-chuideachadh agus tapachd a thogail a tha e. ‘S e deagh dhòigh a th’ ann an deasbaid am pròiseas seo a bhrosnachadh agus tha iomadh dòigh a b’ urrainn don chlas air fad pàirt a ghabhail anns an deasbad, a’ togail air na neartan aig gach sgoilear a bhios a’ leudachadh nagnìomhachd ann an dòighean eadar-dhealaichte, a’ leasachadh misneachd agus sgilean a bhios cuideachail dhaibhsan agus dha na coimhearsnachdan aca tro am beathannan.

Le bhith dèanamh deasbad air cuspairean ceangailte ri tapachd na coimhearsnachd, tha sinn an dòchas gun ionnsaich iad mu chùisean a tha a’ toirt buaidh air an coimhearsnachd tro rannsachadh, bruidhinn agus èisteachd mu na cùisean, agus cuideachd le bhith gabhail pàirt anns an gnìomhachd seo gum bi iad a’ fàs nas neartmhor iad fhèin. Thathar a’ sealltainn gun leas deasbad sgilean smaoineachaidh àrda, agus a’ cuideachadh sgoilearan misneachd a leasachadh nuair a tha iad a’ dèiligeadh le suidheachaidhean dùbhlannach agus beachdan eascairdeil ann an àrainneach co-structach agus sàbhailte.

Chan eil na goireasan seo òrdachail; ach tha sinn an dùil gun solair iad dhuibh, an tidsear, sreath innealan a dh’fhaodadh sibh cleachdadh agus atharrachadh airson na sgoilearan agus prògram teagaisg agaibh fhèin, far a bheil sibh an-dràsta. ‘S urrainn don a h-uile gnìomhachd seo atharrachadh gus am bi iad freagarrach airson na cùisean aig cridhe na sgoile agus na coimhearsnachd agaibh.

Gabh spòrs leis an deasbad!

‘S ann mu dheidhinn coimhearsnachdan agus daoine a’ cleachdadh na goireasan agus sgilean aca gus an cuideachadh dèanamh deiseil, freagairt ri agus tilleadh bho shuidheachaidhean-èiginn a tha tapachd na coimhearsnachd.

Dè th’ ann an Tapachd na Coimhearsnachd? Foghlam Alba

Tha am fòrmat de dheisealachadh, deasbad agus iar-sgrùdadh a’ toirt dòigh-obrach agus co-theacsa lùbach airson eòlas agus buil an neach-ionnsachaidh, air mìneachadh anns a’ Churraicealam airson Sàr-mhathais. Thèid ceangaillean mionaideach a lorg aig an deireadh.

daoine misneachail	luchd-ionnsachaidh soirbheachail	com-pàirtichean èifeachdach	saoranaich earbsach
- Leasaichidh sgoilearan sgilean ann an àrainneachd glèidhte - Thathar a’ riarachadh obraichean gus an tog sgoilearean air na neartan aca - Eòlas ann a bhith bruidhinn mu bheachdan ann an suidheachadh poblach	- A’ leasachadh sgilean rannsachaidh - A’ brosnachadh fhèin-stiùireadh - A’ leasachadh structar agus smaoineachadh tuigseach - A’ leasachadh sgilean litearrachd	- A’ brosnachadh obair na sgioba - A’ leasachadh sgilean gluasadach - A’ dèanamh cinnteach gu bheil sgoilearan nas uidheamaichte le bhith nas eòlaiche	- A’ dèanamh ceangal ri cùisean cuspaireil agus cuspairean an latha an-diugh - Comas an dà thaobh den argamaid fhaicinn - Tha sgoilearan a’ tuigsinn pròiseas agus cleachdadh an deasbaid

a' tòiseachadh

ro-ràdh

Bidh deasbad a' nochdadh ann an iomadh crùth, agus seallaidh an stiùireadh seo diofar dòighean a dh'fhaodar deasbad a chleachdadh leis ur sgoilearan. Chan eil dà thaobh aig a h-uile format deasbaid, ach tha riaghailtean aig a h-uile gnìomhachd dheasbaid a dh'iomallaicheas an ùine a th' aig daoine airson an argamaid aca a thaisbeanadh, agus ciamar agus cuin a fhreagras daoine eile. Nas fhaide anns an stiùireadh seo seallaidh sinn air dòighean a b' urrainn dhuibh fòrmat deasbaid agaibh fhèin a chruthachadh airson ur sgoilearan agus cuspair.

dè th' ann an deasbaireachd?

'S e an toiseach tòiseachaidh as fhèarr ann a bhith faighneachd dhan chlas agaibh dè th' ann an deasbaireachd. 'S dòcha gun can iad "argamaid", "còmhraidh le puig", "cothrom bruidhinn air beachdan", "impidh". Iarraibh orra smaoineachadh far a bheil deasbaidean a' tachairt: ann am poilitigs, aig an taigh, aig obair fiù 's.

Iarraibh air sgoilearan daoine ainmeil ainmeachadh a bha math air deasbaireachd. 'S dòcha gun smaoinich iad air daoine mar Barack Obama no Alex Salmond, ach 's dòcha nach bi fios aca gun robh Brad Pitt, Bruce Springsteen agus Dara O'Briain nan deasbairean anns an sgoil. Bruidhinnibh air mar a tha na daoine seo math air bruidhinn, a' smaoineachadh mu dheidhinn impidh, teistalachd, misneachd, stoidhle, àbhachdas agus, cuideachd, na tha iad ag ràdh.

Aig an deireadh, iarraibh air na sgoilearan smaoineachadh air na diofaran eadar deasbaireachd agus labhairt-phoblach. Ann an deasbaireachd feumaidh gum bi beagan connsachadh ann, nuair a tha luchd-labhairt a' freagairt ri argamaidean a chuireadh air adhart leis an taobh eile. Chan eil e math a' nochdadh le òraid deiseil gun feart a ghabhail de na tha an taobh eile ag ràdh. Tha cuid de na gnìomhachdan anns a' phaca ghoireas seo mu dheidhinn deasbaireachd agus tha cuid dhiubh mu dheidhinn labhairt-phoblach. Tha diofar dhòighean airson connsachadh a thoirt a-staigh le bhith brosnachadh puingean fiosrachaidh, ceistean agus breugnachadh.

Chan ann dìreach mu dheidheinn an deasbaid fhèin a tha deasbaireachd. Tha tòrr obair ri dhèanamh tro na seiseanan ullachaidh agus iar-sgrùdaidh, agus fiù 's tron deasbad fhoirmeil tha iomadh dòigh anns am b' urrainn don chlas air fad a bhith an sàs, a' togail air neartan fa leth agus a' leasachadh sgilean ceum air cheum.

Iarraibh air ur clas agus faighibh beachdan:
Dè th' ann an deasbaireachd?
Càit am bi sinn ga faicinn?

geama: ma riaghlaicheas mise an saoghal

Geama luath airson na sgoilearan a bhrosnachadh a' smaoineachadh agus a' bruidhinn.

Tha na sgilean cuideachail airson deasbaireachd mhath.

Can a' chiad duine anns a' chearcall an ainm agus nì iad aithris air na dhèanadh iad nan riaghlaicheadh iad an saoghal. Mar eisimpleir:

Duine A - "Is mise Bob agus nan riaghlaichinn an saoghal, bheirinn cèic don a h-uile duine."

Duine B - "Is esan Bob agus nan riaghlaicheadh esan an saoghal, bheireadh e cèic don a h-uile duine. Is mise Amy agus nan riaghlaichinn an saoghal gheàrrainn às bochdainn." Duine C - "Is esan Bob agus nan riaghlaicheadh esan an saoghal, bheireadh e cèic don a h-uile duine. Is ise Amy agus nan riaghlaicheadh ise an saoghal gheàrradh i às bochdainn. Is mise Omar agus nan riaghlaichinn an saoghal, chuirinn adan gorma air a h-uile duine."

Tha seo a' leantainn timcheall a' chearcall.

Faodaidh sibh an geama ag ath-thòiseachadh a-rithist ann am meadhan a' chearcall.

geama: fuirich mionaid

Taghaibh cuspair a b' urrainn do sgoilearan bruidhinn air gun ullachadh, m.e. an toirmisg sinn deise-sgoile? Nuair a chaidh cuspair a thaghadh, iarraibh airson saor-thoilich airson bruidhinn. Mìnichibh gun tòisich a' mhionaid cho luath 's a thòisicheas a' chiad neach-labhairt.

Ma tha a' chiad neach-labhairt a' sòradh, ag aithlis no a' bruidhinn mu rud nach eil ceangailte ris a' chuspair, dh'fhaodadh sgoilear eile dùbhlán a chur orra. Airson dùbhlán a chur orra, bu chòir dhaibh an làmh a thogail agus feumaidh an neach-labhairt sgar, is an t-uireadair cuideachd.

Feumaidh an sgoilear a thog an làmh an gearan a mhineachadh. Ma thèid co-dhùnadh a dhèanamh air an dùbhlán, gabhaidh iad thairis bhon neach-labhairt (no cuiridh iad cuideigin eile ann) agus tòisichidh an t-uireadair a-rithist. Bidh an sgoilear a tha a' bruidhinn nuair a ruigeas an t-uireadair mionaid a' buannachadh!

a' cleachdadh deasbad leis ur clasaichean

'S e an dòigh as soirbheachail airson deasbair eachd a thoirt a-staigh dhan teagasg agaibh a bhith a' sgaoileadh na gnìomhachd thairis air 2-3 leasanan gu dèanamh cinnteach gu bheil ùine gu leòr aig na sgoilearan airson smaoineachadh, rannsachadh agus planadh.

Gheibh sgoilearan buaidh nas motha bhon dòigh seo agus cuidichidh e ann an gluasad fòcas bhon deasbad fhèin (a bhios na bhàrr-phuing airson mòran) dhan phròiseas ionnsachaidh neo-eisimeileach agus co-obrachail: rannsachadh, a' taghadh fianais, a' leasachadh argamaidean co-leantaileach agus cinnteach agus aig an deireadh a' dèanamh sgrùdadh air agus a' cleachdadh na lorg iad.

a' planadh ur deasbaid

An seo thathar a' moladh plana airson na h-ìrean eadar-dhealaichte ann an stiùireadh deasbaid. Leanaidh planadh nas fheàrr ri deasbad nas fheàrr agus 's dòcha gum bi feum agaibh air grunn seiseanan airson deasbad slàn.

Ach, chan fheum sibh seo a leantainn gu dìreach - mur a h-eil ùine gu leòr agaibh tha tòrr gheamannan agus gnìomhachdan anns an stiùireadh seo a dh'fhaodar a dhèanamh gu luath gun ullachadh.

Ìre 1: planadh

Sa chlas: Thoiribh a-steach cuspair agus còmhraidh mun chùl-eòlas. Dè air a bheil fios aca mar-tha? Dè na puingeas as cudromaiche? Dè am fios a dh'fheumas iad lorg?

Mìnichibh am fòrmat, na dreuchdan agus na ceuman agus riaraibh dreuchdan ris na sgoilearan, a' faighneachd airson saor-thoilich ma tha e iomchaidh. Dèan e nas nochdte gum feum a h-uile sgoilear pàirt a ghabhail. Obairibh tro dhian-bheachdachadh, co-roinneadh agus sònrachadh argamaidean gus am bi fòcas aig sgoilearan airson an rannsachaidh. Faodaidh sibh bruidhinn air structar an seo no anns an ath leasan.

Aig an taigh: Rannsaichidh sgoilearan na h-argamaidean no cuspairean aca.

Ìre 2: deasbad

Aig an ìre seo bu chòir gum bi beachdan matha aig na sgoilearan air na prìomh argamaidean aca agus bu chòir gun do rinn iad rannsachadh airson fianais thaiceil a lorg.

Sa chlas: Mur an do rinn sibh seo roimhe, rachaibh tro structar òraid leis ur sgoilearan. Bidh seo na chuideachadh dhaibh na h-argamaidean aca fhìneachadh agus na h-òraidean aca a chruthachadh. Faodaidh sgoilearan obair còmhla airson nan òraid a phlanadh. Brosnaichibh iad notaichean no puingeas goirid a dhèanamh an àite an òraid air fad a sgrìobhadh a-mach. Bidh seo na chuideachadh dhaibh gun a bhith leughadh nan òraid. Tha sibh nise deiseil airson deasbair eachd!

Tron deasbad faodaidh sgoilearan obair luchd-amais a choileanadh. Às dèidh nan òraid, faodaidh sibh deasbad an làir a dhèanamh far am faod an luchd-amais ceistean fhaighneachd, aithris a dhèanamh no òraid bheag a thoirt seachad. Faodaidh sibh obair a thoirt do gach neach-amais airson pàirt a ghabhail ann an deasbad an làir.

Ìre 3: iar-sgrùdadh

Thèid tòrr den rannsachadh, ionnsachadh agus tuigsinn thachairt tro na h-ìrean ullachaidh agus deasbaid, ach tha an ìre iar-sgrùdaidh cudromach airson ath-sgrùdadh agus daingneachadh na tha air lorg.

Às dèidh an deasbaid, tòisichibh le bhith bruidhinn air na puingeas as cudromaiche le ur sgoilearan. An tàinig na h-argamaidean as cudromaiche a-mach anns an deasbad? An robh ioghnaidhean ann? An do dh'atharraich sgoilear sam bith am beachd mun chuspair? Dè dh'ionnsaich iad tron phròiseas?

Tha diofar dhòighean ann airson am fiosrachadh seo a chlàradh. Tha cuid a molaidhean an seo:

- Postairean airson an t-seòmar-teagaisg air a' chuspair/na cuspairean leis na prìomh argamaidean agus bun-chùisean.
- Aithisgean no artaigilean ann an stoidhle pàipear-naidheachd airson pàipear-naidheachd/iris/làrach-lìn na sgoile.
- Aithisg ann an tional-sgoile no pod-chraoladh airson na làraich-lìn
- Aistean stèidhichte air an deasbad

a' coimhead air tapachd

ro-ràdh

Tha cruth aig na gnìomhachdan seo airson sgoilearan a chuideachadh ann am beachdachadh air na diofar roinnean de Thapachd na Coimhearsnachd Tha gnìomhachd-buidhne ann, obair airson neach fa leth agus geama a dh'fhaodar a chleachdadh airson leantainn dha na prìomh gnìomhachdan deasbaid.

gnìomh-buidhinn: dè cho tapach 's a tha ur coimhearsnachd?

Obairibh ann am buidhnean de 4.

Measgaichibh na cairtean bhon duilleig a' cheart-aghaidh agus cuiribh iad uile beul fodha ann an càrn. Tha gach duine a' gabhail cairt agus a' mìneachadh dhan a' bhuidheann ciamar a b' urrainn do seo buntainn ris a' choimhearsnachd aca. Faodaidh sibh barrachd ùine airson smaoineachadh a thoirt do sgoilearan le bhith ag iarraidh orra dà chairt a thaghadh aig an toiseach agus a ghabhail beagan mionaidean airson beachdachadh.

Nuair a bhruidhinn na buidhnean air a h-uile cairt mathroinn, bu chòir dhaibh feuchainn an cur ann an òrdugh greadan a thaobh na coimhearsnachd aca fhèin. Tha ceithir cairtean bàn ann airson 's gun cuir sgoilearan mathroinn a bharrachd dhan choimhearsnachd aca ann.

Iarraibh air gach buidheann fios a thoirt air ais air an òrdugh aca dhan chlas agus faicibh mar a tha na buidhnean eadar-dhealaichte. An uair sin iarraibh air na buidhnean beagan mhionaidean a chur seachad a' smaoineachadh air fuasglaidhean airson cuid de na trioblaidean. 'S urrainn dhuibh seo a chleachdadh anns a' gheama fodha.

Builean ionnsachaidh

- A' leasachadh sgilean conaltraidh
- A' togail misneachd
- A' togail agus a' co-roinneadh beachdan
- A' dearbh-aithneachadh tèaman
- A' brosnachadh sgoilearan adhbharan a thoirt seachad airson nam beachd aca
- A' brosnachadh nan sgil èisteachd agus geàrr-iomraidh.
- A' prìomhachadh mathroinn na coimhearsnachd aca fhèin

geama: balla gu balla

Seasaidh a h-uile duine ann am buidheann mòr ann am meadhan an àite. 'S dòcha gum biodh agaibh ri bùird a ghluasad.

Cuiribh leubail AONTACHADH air aon taobh an t-seòmair, EASAONTACHADH air an taobh eile agus MÌ-CHINNTeach anns a' mheadhan.

Taghaibh aon de na molaidhean bhon ghnìomh-buidhinn (os cionn). Faodaidh sibh feadhainn a dhèanamh, measgaibh iad agus dèanaibh fear spòrsail aig an toiseach airson blàthachadh - tha seo airson am brosnachadh a bhruidhinn agus adhbharan a thoirt airson nam beachdan aca.

Leughaibh a-mach am fuasgladh agus iarraibh air na sgoilearan gluasad gu taobh seach taobh den seòmar, no anns a' mheadhan, a rèir nam beachdan aca. Tha dè cho faisg 's a tha iad air na ballachan a' riochdachadh dè cho cinnteach is a tha iad às a' bheachd aca.

Iarraibh air saor-thoilichean bho gach taobh (agus a' mheadhan) mìneachadh gu luath carson a thagh iad an t-àite. Nuair a tha sibh air cluinntinn bho gach taobh, faodaidh sibh faighneachd ma tha duine airson gluasad às dèidh na h-argamaidean a chluinntinn.

Eadar-roghnach nas àirde

Iarraibh air na sgoilearan dol gu gach taobh mar a chaidh a mhìneachadh. Nuair a tha iad anns an àite, mìnichibh gu bheil sibh air am mealladh is gu bheil na ballachan air atharrachadh dhan taobh eile. Iarraibh air na sgoilearan adhbharan a thoirt seachad airson an taobh air a bheil iad a-nis, an aghaidh nam beachdan aca fhèin - 's e sgil cudromach a th' ann an seo airson deasbad.

aimsir shearbh

tuileachadh

ceannairceachd

an cnatan mòr

**tinneas beathaichean
a' sgaoileadh**

fàilleadh goireasan

aonarachd

eucoir

**burraidheachd
air-loidhne**

cion-cosnaidh

a' coimhead air tapachd

gnìomh pearsanta: dè cho tapach 's a tha thu?

Cuidichidh an ceisteachan a' cheart-aghaidh sgoilearan ann am beachdachadh air diofar pàirtean de thapachd pearsanta agus a' smaoineachadh air dè cho tapaidh 's a tha iad.

Bu chòir do sgoilearan seo a dhèanamh nan aonar. 'S dòcha gum bi e iomchaidh na sgrìobh iad a co-roinneadh ann am buidhnean beaga. Iarraibh air sgoilearan coimhead air gach aithris agus an cearcall a chomharrachadh a rèir dè cho misneachdail 's a tha iad ann an gach roinn, le meadhan a' chearcaill a' ciallachadh as dìth-mhisneachdail agus taobh a-muigh a' chearcaill a' ciallachadh as misneachdail.

Nuair a tha sgoilearan air seo a dhèanamh nan aonar, bu chòir dhuibh iarraidh orra obair ann am buidhnean aersom molaidhean a thogail air ciamar a leasaicheas iad misneachd anns na roinnean seo. Air an taobh eile, bu chòir dhuibh iarraidh air gach buidhean sealltainn air roinn agus beachdan a thogail. Thoir fios air ais dhan chlas.

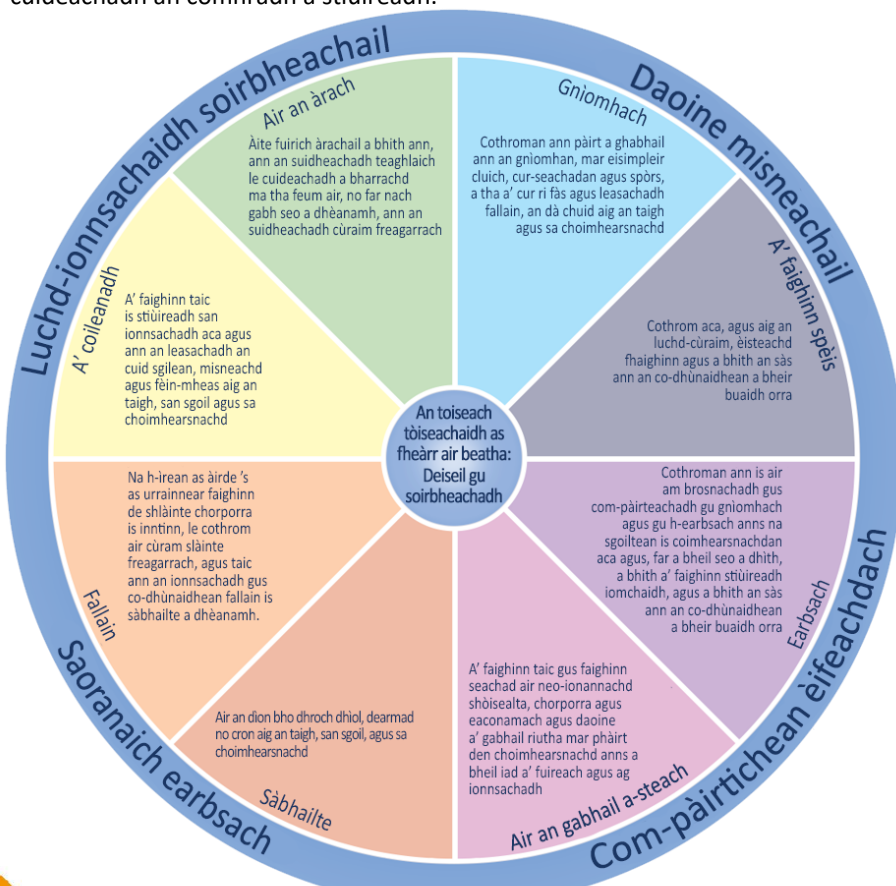
Aig deireadh na gnìomhachd deasbaid seo bu chòir dhuibh iarraidh air sgoilearan an duilleag-obrach seo a lìonadh a rithist airson faicinn far a bheil iad air fàs ann am misneachd.

Builean ionnsachaidh

- Airson cuideachadh sgoilearan a bheachdachadh air tèaman tapachd pearsanta
- A' togail agus a' co-roinneadh beachdan
- A' brosnachadh sgoilearan a choimhead air na neartan agus comasan aca
- A' brosnachadh sgoilearan a choimhead air dòighean anns am b' urrainn dhaibh an tapachd aca a meudachadh
- A' cuideachadh sgoilearan a chumail sùil air an adhartas pearsanta

tapachd na coimhearsnachd agus a' chuibhle shanarri

Tha Tapachd na Coimhearsnachd gar cuideachadh a bhith deiseil airson suidheachaidhean mì-fhàbharach agus dùbhlanaich. Chuir sinn ann a' Chuibhle Shunnd bho Ga Fhaighinn Ceart Airson Gach Leanabh (GFCAGL) airson ur cuideachadh an còmhraidh a stiùireadh.

Dè cho math 's a tha ar sgoil gar cuideachadh a thuigsinn ciamar a b' urrainn do dhaoine eile sa choimhearsnachd taic a chur ri togail tapachd na coimhearsnachd gus am b' urrainn dhut faireachdainn...
0 = dona, 10 = sgoinneil

Sàbhailte?

Fallain?

Coileanadh?

Altramte?

Froganta?

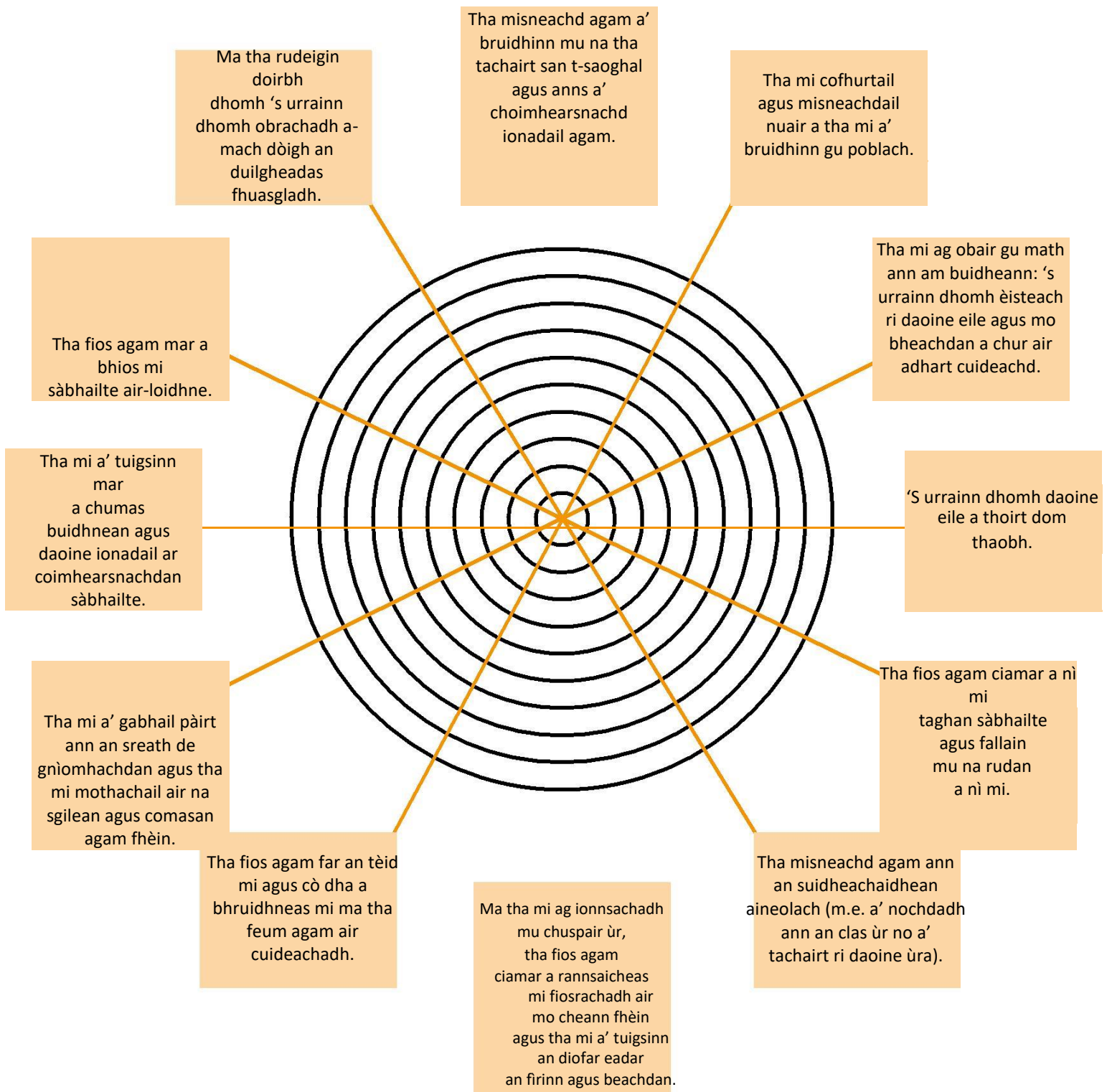
Measail?

Creideasach?

An lùib?

dè cho tapach 's a tha thu?

Seall air gach aithisg an seo agus dèan comharra air an loidhne a rèir dè cho misneachdail is a tha thu a' faireachdainn mu gach rud. Tha meadhan a' chearcaill a' ciallachadh as dith-mhisneachdail agus taobh a-muigh a' chearcaill a' ciallachadh as misneachdail.

an fheadhainn a chuidicheas sinn

ro-ràdh

Tha an roinn seo a' dol tro dheasbaireachd air diofar dhaoine (no buidhnean) a chumas ar coimhearsnachdan sàbhailte. Airson sgoilearan nas òige, 's urrainn dhuibh sealltainn air na seirbheisean-èiginn (agus cuideachd na Maoir-cladaich, RNLI agus Teasairginn nam Beann ma tha e freagarrach) agus seirbheis a thoirt do gach sgioba a chuireas cùise air adhart air mar a tha an t-seirbheis seo a' cuideachadh. Thèid co-dhùnadh a dhèanamh air na cuspairean ro làimh, gus am bi ùine gu leòr aig na sgoilearan airson ullachadh. Bidh an sgioba a tha ag obair còmhla anns an dòigh as fheàrr airson na h-argamaidean aca a thaisbeanadh a' buannachadh. Airson buidhnean nas sine, mholadh sgiobaidhean na cuspairean aca fhèin, stèidhichte air na beachdan aca air cò tha a' cumail na coimhearsnachd sàbhailte no a' brosnachadh tapachd.

fòrmat deasbaid

Anns an deasbad seo, cuiridh gach sgioba cùis air adhart airson taic a thoirt don duine no seirbheis aca agus mìnichidh iad mar a cumas iad a' choimhearsnachd sàbhailte. Anns an deasbad, nì gach sgioba an òraid tòiseachaidh aca. Faodaidh seo tighinn bho sgoilear no a bhith ga roinneadh eadar dithis ann an dòigh thoinisgeil, ach feumaidh na sgoilearan a roinneadh leotha fhèin.

Às dèidh gach òraid tòiseachaidh, faighnichidh ceistear (no dithis) bho sgioba eile ceist no dhà dhan luchd-labhairt. No, faodaidh na sgiobaidhean eile puingean fiosrachaidh a sholarachadh tro na h-òraidean.

Às dèidh dhan h-uile sgioba na h-òraidean a thoirt seachad, nì neach-labhairt an geàrr-iomradh bho gach sgioba òraid bheag airson prìomh phuingean an sgioba ath-innse agus a' toirt beagan breugnachadh air puingean nan sgiobaidhean eile.

Tha e suas ribh fhèin dè cho fad 's a bhios na h-òraidean. Tha sinn a' moladh gum bi na h-òraidean tòiseachaidh trì mionaidean agus na geàrr-iomraidhean dà mhionaid, ach bidh fhios agaibh fhèin dè cho fad 's a bhios ur sgoilearan a' bruidhinn, agus cuideachd dè an ùine a th' agaibh airson an deasbaid.

Às dèidh na h-òraidean tòiseachaidh agus geàrr-iomradh, faodaidh sibh deasbad an làir a dhèanamh a dh'fhaodadh a bhith cho fada is a tha sibh ag iarraidh.

dreuchdan anns an deasbad

Tha diofar dhreuchdan ann airson sgoilearan anns an deasbad. Tha cairtean gabhail riochd ri fhaighainn air an ath dhuilleig. Tha cuid de na dreuchdan riatanach agus tha cuid roghainneil, mar sin bidh na tha sibh a' gabhail a-steach dhan deasbad agaibh a rèir mar a stèidhich sibh e. Tha eisimpleirean ri lorg anns a' bhocsa. Bu chòir do sgiobaidhean ullachadh còmhla airson an cuspair rannsachadh agus an òraidean a phlanadh.

• NEACH-LABHAIRT TÒISEACHAIDH - riatanach

'S e obair an neach-labhairt tòiseachaidh òraid a thaisbeanadh mun duine no seirbheis aca às leth an sgioba. Feumaidh iad mìneachadh rud beag mun duine/seirbheis aca agus chur air adhart na prìomh argamaidean air ciamar a cuideachas iad sinn. Feumaidh iad mìneachadh anns na h-argamaidean aca carson a tha gach puing aca cudromach (argamaidean ADAG) agus feuchainn ris an luchd-amais a thoirt don taobh gur e an tabhartas aca as luachmhor dhan choimhearsnachd.

Airson tèama eile anns an aon fòrmat, iarraidh air na sgoilearan cùis a chur air adhart mu dè an t-seirbheis èiginn aig am biodh a' bhuidheas as motha dhan choimhearsnachd. Faodaidh sibh na molaidhean anns an roinn A' *Coimhead air Tapachd* a chleachdadh no iarraidh air sgoilearan na beachdan aca fhèin a chruthachadh. No 's urrainn do sgoilearan na dùbhlain a tha aca mar òigridh a dheasbad, mar burraidheachd air-loidhne, trioblaidean slànnte inntinn, a' lorg cinn-uidhe matha. Faodaidh an clas dùbhlain sònraichte a dhearbhadh aithneachadh airson deasbad agus taisbeanadh na sgiobaidhean diofar fhuasglaidhean.

Eisimpleirean airson sgiobaidhean

Sgioba le 3 sgoilearan:

- Neach-labhairt tòiseachaidh, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, ceistear
- Neach-labhairt tòiseachaidh, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, brìtheamh

Sgioba le 4 sgoilearan:

- Neach-labhairt tòiseachaidh, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, ceistear, brìtheamh
- Neach-labhairt tòiseachaidh x 2, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, brìtheamh

Sgioba le 5 sgoilearan:

- Neach-labhairt tòiseachaidh x 2, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, ceistear, brìtheamh
- Neach-labhairt tòiseachaidh, neach-labhairt a' gheàrr-iomradh, ceistear, brìtheamh, còidse

• NEACH-LABHAIRT A' GHEÀRR-IOMRADH - riatanach

Tha na h-òraidean geàrr-iomraidh a' tighinn às dèidh na h-òraidean tòiseachaidh anns an deasbad. Tha dà obair aig neach-labhairt a' gheàrr-iomraidh: a' dol thairis prìomh puingean an sgioba gu luath, agus an uair sin a' toirt breugnachadh air ais, nuair a sheallas iad air gaisean ann an òraidean nan sgiobaidhean eile no a' dèanamh coimheart eadar an duine/seirbheis aca agus na tha aig an luchd-dùbhlain. Feumaidh luchd-labhairt geàrr-iomraidh nan òraidean aca a sgrìobhadh tron deasbad, agus faodaidh an ceistear cuideachadh le seo, ma tha fear ann.

• CEISTEAR - roghainneil

Faighnichidh an ceistear ceist dhan luchd-labhairt tòiseachaidh air na sgiobaidhean eile. Tha e nas fhasa ma tha fios aca ro làimh dè an sgioba ris an cuir iad ceist. An àite an dreuchd seo a cleachdadh, faodaidh na sgiobaidhean eile puingean fiosrachaidh a sholarachadh tro na h-òraidean.

• BRITHEAMH - roghainneil

Faodaidh sibh breith a thoirt air an deasbad leibh fhèin, no faodaidh sibh iarraidh air panail sgoilearan a bhith nam britheamhan. Tron ìre ullachaidh, faodaidh na britheamhan ullachadh leis na sgiobaidhean aca, no an ùine seo a chleachdadh a dh'obair còmhla ann am buidheann airson co-dhùnadh a dhèanamh air na slatan-tomhais a bhios iad a' cleachdadh airson breith a thoirt air an deasbad. Tha seo a' cuideachadh nan sgoilear smaoineachadh air na sgilean a dh'fheumas a bhith aca airson a bhith comhairleachail.

• CÒIDSE - roghainneil

'S e dreuchd a' chòidse a bhith cuideachadh rannsachadh agus ullachadh na sgioba agus a' cuideachadh neach-labhairt a' gheàrr-iomradh an òraid aca a sgrìobhadh anns an deasbad. Chan fheum iad bruidhinn ach faodaidh sibh an còidse a bhrosnachadh puing a dhèanamh ann an deasbad an làir.

ullachadh

Iarraibh air sgoilearan smaoineachadh air daoine no seirbheisean a chumas ar coimhearsnachd sàbhailte. Faodaidh sibh an còmhraidh anns an roinn A' Coimhead air Tapachd a chleachdadh gus ur cuideachadh. Dè air a bheil fios aca mar-tha mu na daoine/seirbheisean seo? Dèanaibh co-dhùnadh air dè an sgioba a tha riochdachadh gach duine/seirbheis. Thoiribh fiosrachadh agus cairtean an deasbaid dha na sgoilearan. Tha sgoilearan ag obair ann am buidhnean airson dian-bheachdachadh, rannsachadh, argamaidean ADAG a thogail agus an Òraid Thòiseachaidh ullachadh. Tha barrachd fiosrachadh mu seo air na duilleagan leantainneach. Rè àm sgrìobhadh nan òraid, faodaidh na còidsean an luchd-labhairt a chuideachadh ann am planadh, sgrìobhadh agus dol thairis air na h-òraidean aca. Tha seo a' toirt cothrom do sgoilearan nach eil cho misneachail air bruidhinn am fiosrachadh a chleachdadh.

deasbad

Tron deasbad faodaidh sgoilearan obair luchd-amais a choileanadh. Às dèidh nan òraid, faodaidh sibh deasbad an làir a dhèanamh. An seo, faodaidh an luchd-amais air fad ceistean fhaighneachd, aithris a dhèanamh no òraid bheag a thoirt seachad. Faodaidh sibh obair a thoirt do gach neach-amais airson pàirt a ghabhail ann an deasbad an làir.

iar-sgrùdadh

'S urrainn don t-seisean iar-sgrùdadh a bhith fìor chuideachail airson co-dhaingneachadh an fhiosrachaidh a bhathar a' cruinneachadh anns a' phlanadh agus an deasbad. 'S e cothrom air leth a th' ann airson beachdachadh air an luchd-labhairt as comhairleachail. Carson? Dè na h-argamaidean a thàinig am bàrr anns an deasbad? An do dh'atharraich sgoilear sam bith am beachd mu chuspair sam bith? Ma tha britheamhan agaibh, iarraibh orra ais-mholadh a sholarachadh, no cleachdaibh gnìomh an luchd-amais mar gnìomh airson buidheann no an clas air fad.

Ma tha tòrr sgiobaidhean agaibh a' gabhail pàirt, faodaidh sibh an deasbad a roinneadh gu seiseanan nas lugha, gus am bi cuid de na h-òraidean tòiseachaidh agus an uair sin cuid de na h-òraidean geàrr-iomraidh. Tha seo ga dhèanamh nas fhasa ri manaidseadh, gu h-àraidh airson luchd-labhairt a' gheàrr-iomradh aig am bi feum co-dhiù air leth phàirt den òraid aca a sgrìobhadh anns an deasbad.

A bharrachd air na dreuchdan seo faodaidh sibh iarraidh air sgoilear no dhà an deasbad a cathrachadh, thoirt an luchd-labhairt a-steach agus deasbad an làir a mhanaidseadh, agus cuideigin airson sùil a chumail air an uair.

'S dòcha gum bi sibh airson an ìre ullachaidh seo a dhèanamh thairis air leasan gus tèid beagan rannsachaidh a dhèanamh airson obair-dhachaigh.

Faodaidh a' gabhail pàirt ann an deasbad an làir a bhith na deagh dhòigh misneachd a thogail agus a' gluasadh bho fhaighneachd ceist bheag, gu dèanamh òraid bheag, gu bhith na prìomh neach-labhairt aig deireadh na cùis.

Airson gnìomhachdan iar-sgrùdadh eile, faodaidh sibh postairean no taisbeanaidhean a dhèanamh airson gach seirbheis.

deasbad: an fheadhainn a chuidicheas sinn

Tha thu a' dol a dhèanamh deasbad mu dhaoine no seirbheisean a tha a' cumail ar coimhearsnachdan sàbhailte agus gar dìon ann an èiginn. Riochdaichidh gach sgioba duine no seirbheis eadar-dhealaichte agus a' feuchainn ri dearbhachadh air an luchd-amais carson a tha do dhuine no seirbheis a' cluich pàirt chudromach anns a' choimhearsnachd agad. Innsidh do thidsear dhut cò mu dheidhinn a bhios tu a' bruidhinn.

Uaireannan tha e cuideachail slatan-thomais a chleachdadh nuair a tha thu a' coimeas bun-smuainean/daoine/rudan ann an deasbad. Mar eisimpleir, 's e deasbad glè ghròigeach a th' ann an deasbad mu dheidhinn ma 's e ubhlan no oraindearan as fheàrr. Ach ma tha aon sgioba ag ràdh 'tha sinne a' smaoineachadh gur e am meas a tha ag obair ann an sailead na mheas as fheàrr', no 'tha sinne a' smaoineachadh gur e am meas as fallaine as fheàrr', bidh an deasbad fada nas soilleir.

Smaoinich mu na tha an duine no seirbheis agad a' dèanamh a tha cho cudromach:

- **Ciamar a chumas iad do choimhearsnachd sàbhailte?**
- **Dè tha iad a' dèanamh a tha gar cuideachadh ann an èiginn?**
- **An urrainn dhut smaoineachadh air suidheachadh far an robh thu, do theaghlach no do charaidean air cuideachadh leis an duine no seirbheis seo?**
- **Dè na sgilean air a bheil iad feumach airson an obair aca a dhèanamh gu ceart?**
- **Dè 's urrainn dhaibh theagasg dhuinn mu dheidhinn a bhith sàbhailte?**

Anns an deasbad, nì gach sgioba òraid tòiseachaidh a' mìneachadh do dhuine agus carson a tha iad sònraichte. Às dèidh a h-uile sgioba na h-òraidean a thoirt seachad, nì neach-labhairt a' gheàrr-iomradh bho gach sgioba òraid bheag airson ath-innse prìomh phuingean an sgioba dhan luchd-amais agus a' toirt beagan breugnachadh air puingean nan sgiobaidhean eile, agus cuideachd a' dèanamh coimheartan eadar an duine agad agus na th' aig do luchd-dùbhlain. Thèid na h-òraidean geàrr-iomradh a sgrìobhadh anns an deasbad fhèin.

Innsidh do thidsear dhut dè cho fada 's a bhios na h-òraidean. Feumaidh sibh obair mar sgioba airson ur n-òraidean ullachadh.

Tha diofar dhreuchdan anns an deasbad seo. Seall air na cairtean gabhail riochd agus dèan co-dhùnadh air cò nì gach dreuchd anns an sgioba agad.

cairtean gabhail riochd airson deasbad

neach-labhairt tòiseachaidh

'S e obair an neach-labhairt tòiseachaidh òraid a thaisbeanadh mu do dhuine no seirbheis às leth an sgioba agad. Feumaidh tu mìneachadh rud beag mu do dhuine no seirbheis agus ciamar a chumas iad do choimhearsnachd sàbhailte. Feumaidh tu mìneachadh carson a tha gach puing cudromach le bhith dèanamh ADAG de na h-argamaidean agad. Faodaidh tu stiùireadh an structair làbhairt a chleachdadh gus do chuideachadh ann am planadh d' òraid.

neach-labhairt a' gheàrr-iomradh

Tha thu a' bruidhinn às dèidh nan òraidean. Tha dà obair agad: ag ath-innse dhan luchd-amais prìomh phuingean an sgioba agad agus a' toirt beagan breugnachadh air puingean nan sgiobaidhean eile, far a bheil thu ag ràdh carson a tha cuid den argamaidean aca ceàrr.

Feumaidh tu d' òraid a sgrìobhadh tron deasbad, agus faodaidh do sgioba cuideachadh le seo.

ceistear

Feumaidh tu ceist a chur don neach-labhairt tòiseachaidh air sgioba eile. Bidh fios agad ro làimh dè an sgioba ris an cuir thu ceist.

Feuch gu bheil do cheist ceangailte ri aon de na puingean as cudromaiche aca, ma 's urrainn dhut.

còidse

Tha obair agad a' cuideachadh an sgioba ullachadh. Bidh thu a' suidhe ri taobh neach-labhairt a' gheàrr-iomradh anns an deasbad agus faodaidh tu a chuideachadh an òraid aca a sgrìobhadh anns an deasbad.

Faodaidh tu cuideachd puingean a dhèanamh ann an deasbad an làir.

britheamh

Tha obair agad a' toirt breith air an deasbad. Smaoinich air mar a dh'obair na sgiobaidhean còmhla airson an cuspair aca a thaisbeanadh.

'S dòcha gum bi agad ri ais-mholadh a thoirt don luchd-labhairt. Ma tha, dèan e cuideachail airson 's gum fàs an luchd-labhairt nas fheàrr. Mar eisimpleir, can dà rud a chòrd riut mu gach òraid agus rud eile a b' urrainn dhaibh obair air.

cathraiche

Tha obair agad a' manaidseadh an deasbaid. Feumaidh tu an luchd-labhairt a thoirt a-steach agus dèanamh cinnteach gum bruidhinn iad airson an ùine cheart. Faodaidh tu maor-ama fhaighinn gus do chuideachadh anns na h-òraidean.

Ma tha deasbad an làir ann, feumaidh tu iarraidh air an luchd-amais pàirt a ghabhail agus faodaidh tu iarraidh air an luchd-labhairt fhreagairt.

a dèanamh an deasbaid

Tha an roinn seo a' dol tron phròiseas airson planadh agus ullachadh airson deasbad air *an Fheadhainn a chuidicheas sinn*. Tha Deasbad an Rathaid a' togail beachdan agus tha sgoilearan a' tòiseachadh a dheasbaireachd sa bhad. Faodaidh sgoilearan obair ann am buidhnean gus na h-òraidean aca ullachadh agus gheibh iad misneachd bho an taisbeanadh gu buidhean eile. Dh'ullaich sinn dà dhiofar duilleag-obrach aison ullachadh nan òraid-tòiseachaidh agus faodaidh sibh an cleachdadh gus sgoilearan a chuideachadh na h-òraidean aca a chruthachadh. Tha barrachd stiùireadh anns an dàrna fear airson sgoilearan nas òige no luchd-labhairt nas neo-eòlaiche. Sholair sinn plana airson geàrr-iomradh cuideachd.

geama: deasbad an rathaid

'S e dòigh spòrsail a th' ann an deasbad an rathaid airson deasbaireachd a mholadh gu clas agus beachdan a thogail. Tha iad a' cur cuideam air impidh, sgilean smaoineachaidh luath agus breugnachadh.

Earrannaichibh an clas gu dà bhuidhean agus dèanaibh dà loidhne beagan slatan bhon a chèile agus a' coimhead air a chèile. Taghaibh cùspair airson deasbad an rathaid-faodaidh seo a bhith spòrsail no trom. Bu chòir gum bi seo na chuspair 'aontachadh/easaontachadh' m.e. 'Am bu chòir dhomh stuthan Malairt Chothromach a cheannachd?' no taghadh eadar dà rud, mar eisimpleir a bheil Nollaig no co-là breith nas fheàrr? Airson ullachadh airson an deasbaid air an fheadhainn a chuidicheas sinn faodaidh sibh coimhead air na buannachdan (no mathroinnean) de dh'aimsir theth no fhuar. No faodaidh sibh coimeas a dhèanamh eadar dà seirbheis èiginn.

Iomruinibh aon taobh dhen chuspair gu aon loidhne agus an taobh eile dhan loidhne eile. Seasaidh an tidsear (no sgoilear eile) eadar an dà loidhne. Tha a' chiad neach-labhairt air taobh pàipeir a' toirt seachad adhbhar carson as e pàipear as feumail. Ma tha neart aig a' phuig gabhaidh an duine anns a' mheadhan ceum a dh'ionnsaigh an taobh sin - mar as neartmhor an argamaid, 's annas motha an ceum. Mur a h-eil an duine cinnteach, tha iad a' fuireach anns a' mheadhan. An uair sin iarraibh air a' chiad neach-labhairt anns an loidhne eile carson a tha gloidhe nas fheàrr, agus cumaibh oirbh mar sin, a' dol sìos na loidhnichean gus an neach-labhairt mu dheireadh.

gnothachd-buinne: dian-bheachdachadh agus a' teasachadh argamaidean

Nuair a tha fios agaibh dè an cuspair a bhios sibh a' deasbaireachd 's urrainn dhuibh tòiseachadh a dh'obair anns na buidhnean agaibh gus beachdachadh air na h-argamaidean agaibh.

Cleachdaibh pios pàipear mòr airson sgrìobhadh sìos a h-uile beachd air a bheil sibh a' smaoineachadh. Seallaibh a-rithist air na puingeann agaibh. A bheil fheadhainn a bharrachd a dh'fhaodadh a dhol ann? Aig an ìre seo tha e cudromach gu bheil sibh a' smaoineachadh air an uiread 's a ghabhas de phuingeann. Faodaidh sibh an fheadhainn as fheàrr a thaghadh nas anmoiche. Ma tha fios agaibh dè an rud a th' aig an sgioba eile, feuchaibh gun smaoinich sibh air argamaidean a dh'fhaodadh iad a chleachdadh gus am bi sibh deiseil airson breugnachadh.

A bheil gin de na puingeann agaibh ag ràdh an aon rud? An urrainn dhuibh ceangal a dhèanamh eadar puingeann le tèama? Dèanaibh loidhnichean eadar na puingeann agus feuchaibh gun cuir sibh iad ann an tèaman. An uair sin faodaidh sibh an togail gu argamaidean.

Seallaibh air an fhiosrachadh mu dheidhinn argamaidean A.D.A.G. Taghaibh na trì puingeann às làidir agaibh agus dèanaibh A.D.A.G. leotha. Feuchaibh gum bi sibh cho comhairleachail is as urrainn dhuibh. 'S dòcha gur e Adhbhar a th' ann an cuid de na puingeann agaibh ach gur e Deasmas a th' ann am fheadhainn eile agus mar sin feumaidh sibh dol air ais agus innse an Adhbhair.

Builean ionnsachaidh

- A' leasachadh sgilean conaltraidh
- A' brosnachadh sgilean smaoineachaidh luath
- A' leasachadh misneachd a bhith bruidhinn air beulaibh daoine eile
- A' brosnachadh sgilean èisteachd
- A' togail beachdan agus a' dèanamh measadh air fiosrachadh
- A' brosnachadh sgilean breugnachaidh
- Ag aithneachadh argamaidean nas làidire no nas laige

Faodaidh sibh deasbad an rathaid a chleachdadh airson cuspair sam bith, a' gabhail a-steach gluasadan no cùisean gu ìre iomadh-fhillte.

Tha dian-bheachdachadh math airson sgoilearan nach eil cho cofhurtail ann an deasbad, oir faodaidh iad pàirt a ghabhail gun a bhith bruidhinn airson ùine fhada anns a' phoblach, agus tha seo a' togail misneachd.

Builean ionnsachaidh

- A' cuideachadh nan sgoilear smaoineachadh mu structar agus planadh
- A' brosnachadh analais phuingeann
- Ag ullachadh còlasach agus argamaidean airson nan òraid
- A' cuideachadh sgoilearan ann an diofar a dhèanamh eadar an fhìrinn agus beachdan
- A' cuideachadh a bhrosnachadh sgoilearan fianais taic a thoirt seachad

argamaidean a.d.a.g agus structar labhairt

Chan eil e gu leòr dìreach às-earrannan a thoirt seachad ann an dòchas gum bi an luchd-amais a' tuigsinn carson a tha na puingeann agaibh cudromach. Bu chòir gum bi na h-argamaidean agaibh soilleir, leasaichte agus buntainneach. 'S e dòigh chuideachail a th' ann an A.D.A.G airson argamaidean a chur ri chèile: Adhbhar, Deasmas, Analais, Goireas-ceangal Tha e a' cuideachadh an luchd-amais a leantainn na puing agaibh agus tha e a' dèanamh na h-argamaidean agaibh nas èifeachdaich agus comhairleachaile.

Adhbhar: Tha sinn a' creidsinn seo (ar puing).

Deasmas/fianais: Seo mar a tha fios againn gu bheil e fìor - thoir deasmas no fianais airson taic a chumail ri do phuing.

Analais: Tha ar puing cudromach air sgàth seo. Smaoinich air iarbhàilean, toraidhean....

Goireas-ceangail: Dèan ceangail ri cuspair ur sgioba - tha a' phuing a' cuideachadh ar taobh air sgàth seo.

Nuair a tha sibh a' dèanamh A.D.A.G. leis na puingeann agaibh, feuchaibh ris na puingeann a chur ri chèile gus am bi a h-uile argamaid agaibh stèidhichte air tèama no ceann-cuspair.

structar labhairt:

Tha structar soilleir a' ciallachadh gum bi e nas fhasa èisteachd ri òraid agus a thuigsinn.

- **Ro-ràdh** - Dèanaibh ceangal leis an luchd-amais agus cleachdaibh ro-shealladh de na puingeann agaibh (agus ro-shealladh puingeann an sgioba agaibh, ma tha e iomchaidh). Tha seo a' ciallachadh gum bi tuigse aig an luchd-amais air dè bhios a' tachairt, mar mapa.
- **Susbaint na h-Òraid** - Bu chòir do gach òraid coimhead air dà na trì argamaidean cudromach. Cleachdaibh puist-shoidhne soilleir anns an òraid agaibh gus an luchd-amais a chuideachadh a' cumail suas le slighe-stiùiridh na h-òraid.
- **Co-dhùnadh** - Dèanaibh ath-shùil ghoirid air na thuirt sibh agus carson a tha an taobh agaibh a' buannachadh, agus fàgaibh ceist no rud airson beachdachadh air aig an luchd-amais.

Cuimhnichibh Riaghailt an Trì 'Can na tha thu a' dol a ràdh, can e, agus can na thuirt thu'! Tha òraid le deagh structar eadar-dhealaichte bho òraid sgrìobhte, mar sin cleachdaibh notaichean mar stiùireadh an àite sgrìobt. Le practas tha seo a' fàs nas fhasa agus gur cuideachadh a bhith nas comhairleachail agus misneachdail.

doighean-obrach airson deasbaid

gnìomhachd-buidhne: ag ullachadh agus a' libhrigeadh na h-òraid agaibh

Tha sibh a-nis a' dol a sgrìobhadh na h-òraid tòiseachaidh agaibh, a bhios ur buidheann a' taisbeanadh gu sgioba eile. Feumaidh sibh obair còmhla mar sgioba gus na puingeann rannsachadh agus faodaidh sibh na planaichean òraid a chleachdadh gus na puingeann a chur ann an òrdugh.

Tòisichibh leis na h-argamaidean A.D.A.G agaibh - nì seo a' phàirt as motha den òraid, mar sin dèanaibh co-dhùnadh air an òrdugh anns am bi iad a' dol.

Nuair a tha a' phàirt as motha den òraid agaibh deiseil, seallaibh air an ro-ràdh agus a' cho-dhùnadh. Còmhla ris an ro-shealladh agus ath-shùil nam puing agaibh, feumaidh toiseach agus deireadh làidir a bhith aig na h-òraidean agaibh. 'S e deagh chothrom a th' ann an seo dhuibh ùidh an luchd-amais a ghlacadh aig an toiseach, agus am fàgail le rudeigin airson beachdachadh air aig an deireadh.

Na sgrìobhaibh na puingeann agaibh a-mach uile gu lèir - ma tha notaichean le faclan cudromach no puingeann goirid tha e nas fhasa an libhrigeadh gu làidir. Cha bu chòir dhuibh UAIR SAM BITH ur n-òraid a leughadh a-mach.

Ma tha dà neach-labhairt tòiseachaidh agaibh, dèanaibh co-dhùnadh air cò tha dol a libhrigeadh gach pàirt den òraid. Dèanaibh cinnteach gu bheil rud eadar-dhealaichte aig gach duine agus nach eil sibh ag ràdh na h-aon puingeann a-rithist (ach anns an ro-shealladh agus ath-shùil).

Taisbeanaibh an òraid agaibh gu buidheann eile. Bithibh deiseil airson ceistean a fhreagairt bho gach duine anns an sgioba eile às dèidh na h-òraid agaibh. Air an taobh eile, bu chòir don sgioba eile puingeann fiosrachaidh a dhèanamh anns na h-òraidean (faicibh gu h-ìosal).

Tha gach buidheann a' toirt beagan ais-mholadh dhan bhuidheann eile. Dèanaibh e posataibh, cuideachail agus co-structach, m.e. 2 rionnag agus dòchas.

Builean ionnsachaidh

- A' leasachadh sgilean conaltraidh
- A' leasachadh misneachd ann an libhrigeadh òraidean
- A' brosnachadh sgilean smaoineachaidh luath
 - A' brosnachadh sgilean èisteachd
- A' brosnachadh agus a' leasachadh sgilean breugnachaidh
- A' leasachadh sgilean ann an òraidean a chruthachadh
 - A' brosnachadh obair-sgioba

alt-obrach an deasbaid: puingeann fiosrachaidh (p.o.i.s)

'S e stadan beaga tron òraid a th' ann am puingeann fiosrachaidh, far am faod an taobh eile iomradh a dhèanamh dhan neach-labhairt. Faodaidh seo a bhith na firinn, ceist, aithris no dùbhlán. Tha a' dhèanamh POI math a' sealltainn gu bheil sibh ag èisteachd agus a' freagairt ri na tha an taobh eile ag ràdh.

Mar is trice aig toiseach agus deireadh na h-òraid tha 'àm glèidhte' ann far nach faodar POI a dhèanamh, agus bithear a' siognaileadh seo leis a' mhaor-ama. Seo 30 diog aig toiseach agus deireadh òraid 3 mionaidean, no mionaid ann an òraidean nas fhaide.

Airson POI a dhèanamh, seas suas agus can "Puing fiosrachaidh". Cuimhnichibh nach fheum an neach-labhairt gabhail ris a' phuig, agus faodaidh iad "siuthad" no "chan ann an-dràsta" a fhreagairt. Tha e math co-dhiù aon POI a ghabhail tron òraid, agus feuchaibh gun tabhaich sibh co-dhiù aon ann an gach òraid a th' aig an taobh eile.

- Sgrìobh sìos a' chèist gus nach dèan thu mearrachd dheth, no faodaidh tu a chur air adhart ri do phàirtear.
- Bu chòir don POI agad a bhith làithreach - na rach air ais gu rudeigin a thuit iad nas tràithe anns an òraid.
- Ma 's e an neach-labhairt a th' annad, feuch gum freagair thu am POI nuair a thèid e a dhèanamh: na can "uill, tha sin agam nas anmoiche san òraid agam..."
- An rud as cudromaiche, feumaidh POI a bhith GOIRID, GEUR AGUS BUINTINEACH! (Nas lugha na 15 diog)

geama: geama nam puing fiosrachaidh

Tha an geama seo a' brosnachadh sgoilearan a bheachdachadh air taobhan-seallaidh agus cuideachd a' tabhachadh cothrom do sgoilearan a dh'fhaodadh a bhith faireachdainn mì-chofhurtail a' deasbaireachd no a' bruidhinn gu poblach, oir 's urrainn dhaibh pàirt a ghabhail anns a' ghèama le bhith tabhachadh puingean fiosrachaidh goirid. 'S e deagh dhòigh a th' ann an seo airson tòiseachadh sgoilearan a' bruidhinn gu poblach agus gan cuideachadh ann an misneachd a thogail.

Bruidhnidh neach-labhairt ('s e an tidsear a bhios anns a' chiad neach) air cuspair connspaideach airson mionaid no dhà, mar eisimpleir 'Tha mi a' creidsinn nach bu chòir clann a bhruidhinn'. Feumaidh an neach-labhairt an cuspair connspaideach anacladh le bhith toirt seachad adhbharan agus eisimpleirean agus feumaidh an clas puingean fiosrachaidh a thabhachadh. Nì iad seo le bhith seasamh suas agus ag ràdh 'puing fiosrachaidh'. Tha an neach-labhairt a' gabhail ris a' Phuing Fiosrachaidh le pongachadh air an duine agus ag ràdh 'siuthad' no a' seachnadh na puinge, ag ràdh 'chan ann an-dràsta'.

Ma tha an neach-labhairt ag ràdh 'siuthad', feumaidh an ceistear puing fiosrachaidh a thabhachadh. Nuair a chaidh a' phuing a thoirt, feumaidh an neach-labhairt a' phuing a fhreagairt nuair a tha iad a' leantainn leis an òraid aca. Faodaidh sgoilearan tursan a ghabhail a bhith na neach-labhairt.

alt-obrach an deasbaid: breugnachadh

'S e aon dè na prìomh rudan a tha dèanamh diofar eadar deasbaireachd agus bruidhinn gu poblach a th' ann an breugnachadh, oir seo far a bheil sabaid eadar beachdan a' tachairt. Tha *breugnachadh foghail* ann, far a bheil sibh a' feuchainn air na thuirt an sgioba eile, agus cuideachd *breugnachadh dìonadach* far a bheil sibh ag ràdh carson a tha na h-argamaidean agaibh nas làidir na am breugnachadh air thabhachadh leis an sgioba eile. 'S e an rud as cudromaiche a bhith ag ÈISTEACHD agus a' FRITH-GHLUASAD ris na tha an taobh eile ag ràdh, agus a' mìneachadh puing air phuing carson a chreid sibh gu bheil iad ceàrr. Tha e an-còmhnaidh nas fheàrr breugnachadh prìomh argamaidean an neach-dùbhlain agaibh an àite a' criomadh aig puingean beaga. Dìreach mar a dh'fheumadh sibh innse dhan luchd-amais carson a tha ur puingean cudromach, bu chòir dhuibh innse carson a tha ur breugnachadh cudromach m.e. air sgàth 's gu bheil e a' fàgail an argamaid as cudromaiche aig an sgioba eile gun bhonn seasaidh no gu bheil e a' sealltainn gu bheil aon de na h-argamaidean as motha aca stèidhichte air beachd ceàrr. Nuair a tha sibh a' rannsachadh, smaoinichibh air na bhios aig an taobh eile ri ràdh agus cleachdaibh seo airson breugnachadh nam puingean follaiseach. Ach, feumaidh sibh a bhith sùbailte agus feumaidh sibh an-còmhnaidh na puingean a bhreugnachadh a thuirt an luchd-labhairt eile, an àite na puingean a bha sibh an dùil ris!

- Ma bhreugnaicheas sibh na puingean as làidire tha e nas dàicheile gum bhuannaich sibh an deasbad.
- Feuch an smaoinich sibh ro làimh na chanas an taobh eile gus am bi sibh nas ullachte.
- Sgrìobhaibh sìos na chanas an neach-labhairt gus am b' urrainn dhuibh breugnachadh cheart a dhèanamh puing air phuing.
- Dèanaibh e aig toiseach na h-òraid agaibh mus tèid sibh air adhart gu na prìomh argamaidean agaibh.
- Na biodh eagal oirbh roimhe!

geama: tha mi ag easaontachadh gu mòr...

Geama feumail agus luath a dh'fhaodadh a chuideachadh a chleachdadh dòighean-obrach breugnachaidh agus comasan dèiligeadh ri p.o.i.s.

Nì aon sgoilear aithris ('s dòcha gur e aithris throm, ghòrach, chuspaireil, chonnspaideach no fhollaiseach a bhios ann). Feumaidh an ath dhuine freagairt ris an aithris, ag ràdh 'tha mi ag easaontachadh gu mòr' agus a' toirt adhbhar carson. Mar eisimpleir:

Sgoilear A – "Tha mise a' creidsinn gur e call ùine a th' ann am poilitigs"

Sgoilear B – "Tha mi ag easaontachadh gu mòr. Tha poilitigs glè chudromach oir tha luchd-poilitigs a' dèanamh co-dhùnaidhean a tha a' buntainn ri gach pàirt de na beathannan againn."

Nise, 's e an turas aig Sgoilear B a th' ann:

Sgoilear B – "Tha mise a' creidsinn gum bu chòir dhuinn prìs an rathaid a thoirt a-steach anns an RA"

Sgoilear C: – "Tha mi ag easaontachadh gu mòr. Tràth ann an 2007, shoidhne barrachd air 1.8m daoine anns an RA athchuinge ag ràdh nach robh iad ga iarraidh."

plana na h-òraid

ro-ràdh (ro-ràdh, ro-shealladh, luchd-amais cromag)

adhbhar

deasmas

analais

goireas-ceangal

adhbhar

deasmas

analais

goireas-ceangal

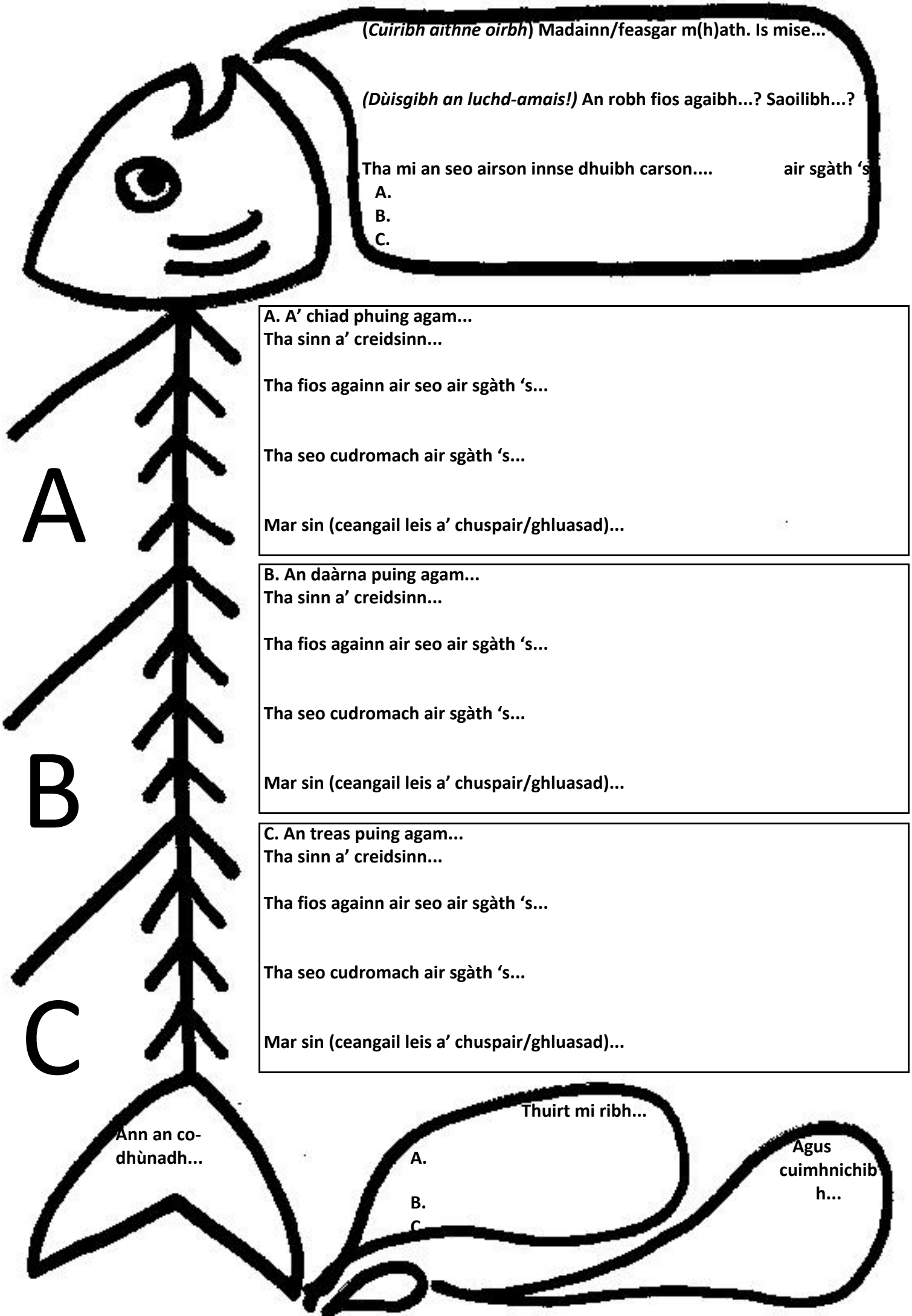
adhbhar

deasmas

analais

goireas-ceangal

co-dhùnadh (innis dhan luchd-amais gu bheil sibh a’ co-dhùnadh, ath-shùil, gairm mu dheireadh)

(Cuiribh aithne oirbh) Madainn/feasgar m(h)ath. Is mise...

(Dùisgibh an luchd-amais!) An robh fios agaibh...? Saoilibh...?

Tha mi an seo airson innse dhuibh carson.... air sgàth ‘s

- A.
- B.
- C.

A. A’ chiad phuing agam...
Tha sinn a’ creidsinn...

Tha fios againn air seo air sgàth ‘s...

Tha seo cudromach air sgàth ‘s...

Mar sin (ceangail leis a’ chuspair/ghluasad)...

B. An dàrna puing agam...
Tha sinn a’ creidsinn...

Tha fios againn air seo air sgàth ‘s...

Tha seo cudromach air sgàth ‘s...

Mar sin (ceangail leis a’ chuspair/ghluasad)...

C. An treas puing agam...
Tha sinn a’ creidsinn...

Tha fios againn air seo air sgàth ‘s...

Tha seo cudromach air sgàth ‘s...

Mar sin (ceangail leis a’ chuspair/ghluasad)...

Ann an co-
dhùnadh...

Thuirt mi ribh...

- A.
- B.
- C.

Agus
cuimhnichib
h...

plana na h-òraid geàrr-iomradh

ro-ràdh (ro-ràdh, ro-shealladh, luchd-amais cromag)

ath-shùil air prìomh phuingeann an sgioba:

1.

2.

3.

breugnachadh argamaidean bho sgiobaidhean eile:

1.

2.

3.

co-dhùnadh (innis dhan luchd-amais gu bheil sibh a’ co-dhùnadh, ath-shùil, gairm mu dheireadh)

gnìomh an luchd-amais

Rudeigin a chòrd rium gu mòr mun deasbad:

Rudeigin a rinn neach-labhairt glè mhath a tha mi airson ionnsachadh:

Rudeigin a mhothaich mi a dh'fhaodadh a bhith nas fheàrr:

Ceist a bha mi airson faighneachd anns an deasbad:

gnìomh an luchd-amais

Rudeigin a chòrd rium gu mòr mun deasbad:

Rudeigin a rinn neach-labhairt glè mhath a tha mi airson ionnsachadh:

Rudeigin a mhothaich mi a dh'fhaodadh a bhith nas fheàrr:

Ceist a bha mi airson faighneachd anns an deasbad:

riochdan-chluiche tapachd

ro-ràdh

'S e dòigh air leth a th' ann an riochdan-chluiche airson sealltainn air cuspairean agus cùisean far a bheil barrachd air dà shealladh no taobh-seallaidh. Tha seo na deagh dhòigh airson buidheann mòr a ghabhail a-steach ann an togail beachdan agus tha e cuideachd a' cur cuideam air sgilean comhairleachail. Tha dà dheasbad riochd-chluiche sampla an seo, ach faodaidh tòrr chuspairean a bhith air cleachdadh airson riochdan-chluiche. Dìreach mar a tha e le gnìomh dheasbad sam bith, tha riochdan-chluiche ag obair nas fheàrr le ullachadh agus iar-sgrùdadh, agus anns an leasan "deasbad" faodaidh sibh riochd-chluiche a ruith no barrachd air aon aig an aon àm. Anns gach riochd-chluiche 's e an cnàmh-sgeul a th' ann gun deach coinneamh a chumail airson beachdachadh air cùise a tha a' buntainn ri iomadh buidheann. Feuchaidh na sgoilearan na ball-bhuidhne a riochdachadh agus a' feuchainn ris a' bhuil as fheàrr fhaighinn airson a' bhuidhinn aca.

ullachadh

An toiseach, mìnichibh an cnàmh-sgeul agus broснаichibh na sgoilearan ann an smaoineachadh air na prìomh cùisean agus taobhan-seallaidh. Roinnibh na sgoilearan gu buidhnean, aon airson gach dreuchd anns a' choinneamh. Nuair a tha na sgoilearan anns na buidhnean, bu chòir dhaibh obair còmhla airson bruidhinn air taobh-seallaidh a' bhuidhinn aig a' choinneimh agus dè am fiosrachadh a dh'fheumas iad rannsachadh. Bu chòir do na buidhnean smaoineachadh cuideachd air na roinnean a tha iad dèonach a leigeil thairis anns a' bharganachadh. Aig an ìre seo, faodaidh buidhnean a' Chathraiche agus an Naidheachdair dian-bheachdachadh air ceistean airson faighneachd anns a' choinneimh agus a' smaoineachadh air na chanas na sgiobaidhean eile.

Thoiribh cairt gabhail riochd do gach buidheann (no duilleag leis a h-uile cairt) airson cuideachadh beachdan a thogail.

Bu chòir do gach buidheann ball a shònrachadh airson òraid a dhèanamh aig a' choinneimh airson beachdan a' bhuidhinn sin a mhìneachadh. Às dèidh nan òraid faodaidh roinn airson ceistean an làir a bhith ann, mar a tha tachairt ann an coinneamh planaichd fìor. Bidh sgiobaidhean ag obair còmhla gus ullachadh na h-òraid airson na coinneimh, agus faodaidh sibh na planaichean òraid a chleachdadh airson seo.

deasbad: coinneamh riochd-chluiche

Aig a' choinneimh, bu chòir don Cathraiche tòiseachadh na coinneimh agus cur aithne air na buidhnean agus riochdaire gach buidhinn.

Bu chòir don Cathraiche an uair sin iarraidh air a' bhuidheann a bha airson na coinneimh fhaighinn mìneachadh carson a bha iad ga h-iarraidh agus ag oir-tharraing an t-suidheachaidh aca (tha 3 mionaidean aig an neach-labhairt). Às dèidh dhaibh bruidhinn, bu chòir don Cathraiche gach buidheann a thoirt a-steach ann an tursan agus gheibh iad uile 3 mionaidean airson suidheachadh a' bhuidhinn aca a mhìneachadh agus na molaidhean aca airson buil chothromach a thoirt seachad.

Bu chòir don Cathraiche an uair sinn faighneachd dhan luchd-amais (ma tha iad ann) ma tha ceistean sam bith aca agus faighinn ceistean bhon làr. No faodaidh an Naidheachdair fhaighneachd nan ceistean air fad.

Às dèidh nan ceist, bu chòir do gach riochdaire geàrr-iomradh dà mhionaidean a thoirt seachad air an t-suidheachadh aca agus a' bhuil as fheàrr aca a ghairm. Aig deireadh na Roinn Gearr-iomradh, bu chòir don Cathraiche liosta phuingean a dhèanamh air a bheil na riochdairean ag aontachadh agus dèanamh cinnteach gu bheil builean cinnteach ann. Ach, ann an cuid de shuidheachaidhean, cha tig buidhnean gu co-aonta iomlan. Faodaidh an Cathraiche bhòt a dhèanamh an uair sin.

Nuair a tha iad ag ullachadh òraid an sgioba, bu chòir do sgoilearan a' dol tro na h-aon ceumannan airson dian-bheachdachadh air puingean, a' dèanamh argamaidean A.D.A.G. agus a' cur structar air na h-òraidean aca. Faodaidh iad na planaichean òraid a chleachdadh airson cuideachadh.

Faodaidh sgoilearan stuthan a' choth-chuairte a dhèanamh cuideachd, mar postairean airson na coinneimh.

Airson dòigh eile a' choinneamh riochd-chluiche a stiùireadh, faighibh aon neach bho gach buidheann còmhla airson buidhnean ùra a dhèanamh airson na coinneimh. Tha seo a' ciallachadh gum bi barrachd air aon riochd-chluiche a' ruith aig an aon àm, ach tha e cuideachd a' ciallachadh gu bheil cothrom aig a h-uile sgoilear bruidhinn, oir dh'ullaich iad na dreuchdan aca còmhla.

riochd-chluiche buaidh turasachd

cnàmh-sgeul

Tha aitrebhaich iondail a' bhaile bheag, dealbhadaid Srath Bhraonaidh air Eilean Caola air fàs glè dhraghail mun bhuidh a th' aig turasachd air a' bhaile. Tha dragh orra gun deach am baile a mhilleadh leis an uiread de luchd-turais agus an uiread de luchd-fuirich beartach a' bhaile mhòir a tha air taighean a cheannach anns a' bhaile. Nise, tha stiùiriche tùsan galldach airson taigh-òsta mòr, ùr a thogail anns a' bhaile. Stèidhich muinntir Shrath Bhraonaidh coinneamh airson nan draghan aca a thogail mu thurasachd agus airson beachdachadh air àm ri teachd a' bhaile agus a luchd-àiteachaidh.

Tha coinneamh riochdairean bho bhuidhnean aig a bheil ùidh air fiadhachadh airson beachdachadh air na molaidhean.

- An riaghaltas
- Stiùiriche tùsan galldach
- Buidheann Gnothachais Ionadail
- Co-chuideachd an Luchd-fuirich Ionadail
- Naidheachdair
- Cathraiche neo-eisimeileach

cùisean airson beachdachadh

- Dh'obraich an stiùiriche tùsan galldach ann an Srath Bhraonaidh airson bliadhnaichean agus tha iad air tòrr dhaoine a thoirt dhan bhaile.
- Thug luchd-turais galldach tòrr airgid dhan bhaile agus chuidich iad an eaconomachd. Bha seo na chuideachadh gu tòrr gnothachasan ionadail. Ach, tha draghan ann gum fuiricheadh an luchd-turais anns a' bhaile-thurasachd ùr an àite 'Leabaidh is Bracaistean' agus taighean-òsta a' bhaile.
- Ged a thug luchd-turais galldach tòrr airgid dhan bhaile, tha seo a' ciallachadh gu bheil na prìsean anns na bùthan agus taighean-bìdh ro àrd airson daoine a' bhaile fhèin.
- Tha tòrr luchd-turais cho toilichte anns a' bhaile 's gu bheil iad a' ceannachd togalach anns an sgìre agus ga chleachdadh mar bothag-shamhraidh. Tha seo a' cur bacadh air tòrr ghnòthachasan agus a' putadh prìsean nan taigh suas airson na h-òganaich anns a' bhaile - gus am bi aig tòrr aca ri ghluasad air falbh bho Srath Bhraonaidh.
- Tha dragh air na daoine ionadail gu bheil a' mhalairt thurasachd a' dèanamh cron do chultar an Innse Ghall.
- Mur a tèid am baile-turasachd a thogail ann an Srath Bhraonaidh, tha bailtean eile air Caola aig a bheil ùidh ann agus faodaidh an stiùiriche tùsan galldach gluasad gu bàile nas dìoghrasaich ma dh'fheumas iad.

builean le coltachd cho-ionann

- Thèid am baile-turasachd ùr air adhart mar a bhathar an dùil.
- Cha tèid am baile-turasachd ùr air adhart.
- Cha tèid am baile-turasachd ùr air adhart ach thèid sùil a thoirt air sgeamaichean eadar-roghnach le maoneachadh bhon riaghaltas.

cairtean gabhail riochd buaidh turasachd

cathraiche

- A' tòiseachadh na coinneimh agus a' mineachadh carson a tha i a' tachairt.
- A' mineachadh nam builean le coltachd cho-ionann na coinneimh.
- A' fiathachadh riochdairean bho gach buidheann a bhruidhinn.
- A' dèanamh cinnteach gu bheil gach riochdaire a' bruidhinn dìreach airson 3 mionaidean.
- A' tòiseachadh agus a' cumail smachd air Deasbad an Làir.
- A' tòiseachadh nan Òraid Geàrr-ionmraidh.
- Ag ainmeachadh nan aontachaidhean (ma tha iad ann) eadar na buidhnean.
- A' cur bhòt air dòigh (ma tha feum air).

naidheachdair

- A' cumail notaichean air a h-uile rud a thuirteadh aig a' choinneimh.
- A' faighneachd ceistean ann an àm nan ceist.
- Ag ullachadh aithisg pàipear-naidheachd airson an ath-chlas, mar obair-dachaigh.

buidheann gnothachais ionadail

Tha faireachdainn measgaichte agaibh mun bhaile-thurasachd ùr.

- Bha buaidh aig gnothachas ionadail bho luchd-turais san àm a chaidh seachad agus bidh buaidh aige fhathast.
 - Tha dragh air sealbhaichean nan taigh-òsta agus L&B gun toir baile-turasachd mòr gnothachas air falbh. Ach tha sealbhaichean nan taigh-bìdh gu math air a shon.
 - 'S dòcha gum fosgail an Stiùiriche Tùrsan am baile-turasachd ann am baile eile. Bhiodh buaidh mòr dona aig seo air Srath Bhraonaidh.
 - Bu toil le ur buidheann barrachd in-ionmhas bhon riaghaltas ann an Srath Bhraonaidh mur an tèid am baile-turasachd air adhart. Bhiodh an t-Ionad Cultarail math airson gnothachas ionadail.
- Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

co-chuideachd an luchd-fuirich ionadail

Tha sibh dubh an aghaidh nam planaichean.

- Ged a tha turasachd math airson gnothachas, tha e a' ciallachadh gun deach prìsean air adhart agus chan urrainn do mhuinntir an àite am pàigheadh.
- Tha sibh a' gabhail dragh gu bi tòrr luchd-turais a' ciallachadh gu bheil an cultar ionadail air chall.
- Ged a gheibh mòran dhaoine ionadail obair leis an Stiùiriche Tùrsan Galldach, 's e obraichean air an drochphàigheadh, ràitheach a bhios ann. B' fheàrr leibh sgeama a leanas gu obraichean nas fheàrr.
- Ach, tha sibh a' gabhail dragh mur an aontaich sibh leis na planaichean, nach cuir an riaghailtas airgead a-steach agus tha sibh ag iarraidh fois-inntinn.

Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

oifigear an riaghaltais

Tha sibh airson an leasachadh ùr oir 's dòcha gum bi e a' ciallachadh nach fheum an riaghaltas airgead sam bith a chur a-staigh dhan bhaile.

- Rinn Srath Bhraonaidh tòrr airgid thairis air na bliadhnaichean a chaidh seachad agus tha e a' dèanamh suas.
 - Bu chòir do in-ionmhas ann an sgìre iomallach mar seo le companaidh mòr a bhith air brosnachadh. Tha ceanglaichean matha aig an riaghaltas leis a' chompanaidh.
 - 'S dòcha gum tèid Ionad Cultarail nan Innse Gall fhosgladh air an eilean mur an tèid am baile-turasachd fhosgladh. Ach bhiodh an t-Ionad Cultarail daor ann an comhad agus bhiodh nas lugha de dh'obraichean ann airson muinntir ionadail.
- Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

stiùiriche tùrsan galldach

Tha sibh gu làidir airson a' bhaile-thurasachd ùir.

- 'S e làrach bharrail a th' ann an Srath Bhraonaidh airson a' bhaile-thurasachd ùir, ach tha bailtean eile faisg air làimh far am faod e dol ma dh'fheumas e.
- Cuidichidh am baile-turasachd an eaconamachd ionadail

agus gnothachasan ionadail. Tha an Stiùiriche Tùrsan Galldach ag amas ri obraichean a thoirt do mhuinntir ionadail.

- Tha sibh measail air cultar na sgìre oir tha e a' còrdadh gu mòr leis an luchd-turais, ach tha sibh a' tuigsinn nan draghan a th' aig an luchd-fuirich mu chall a' chultair. Tha sibh a' creidsinn gun cuidich turasachd a chumail a' chultair beò agus gu bheil an leasachadh eile neo-riatanach.

Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

riochd-chluiche seach-rathad ionadail

cnàmh-sgeul

Rinn an riaghaltas co-dhùnadh seach-rathad mòr a thogail timcheall air a' bhaile eachdraidheil Ath a' Ghainmhich. Tha a h-uile duine ag aontachadh gu bheil dùmhlachd trafaig ann an Ath a' Ghainmhich glè dhona agus gu bheil an tuailleachd a' dèanamh cron dha na sean togalaichean. Tha coinneamh air fiathachadh agus tha cuireadh aig buidheann ionadail airson dol ann.

Tha coinneamh riochdairean bho bhuidhnean aig a bheil ùidh air fiathachadh airson beachdachadh air na planaichean.

- Co-chuideachd an Luchd-fuirich Ionadail
- Buidheann Uaine
- Buidheann Gnothachais Ionadail
- Buidheann nan Coimiutair
- Naidheachdair
- Cathraiche neo-eisimeileach

cùisean airson beachdachadh

- Leanaidh an seach-rathad gu ìre nas lugha de dhùmhlachd trafaig ann an Ath a' Ghainmhich - bidh seo a' ciallachadh gum bi e nas sàmhhaiche, nas sàbhailte airson coisichean agus bidh inntrig nas fheàrr airson àitichean-parcaidh agus bùithean ionadail.
- Leanaidh an seach-rathad gu ìre nas lugha de thruailleachd ann an Ath a' Ghainmhich, a' ciallachadh dìon nas motha airson nan togalach eachdraidheil ann an Ath a' Ghainmhich. Tha seo na naidheachd mhath airson an iomairteis turasachd anns a' bhaile.
- Leanaidh an seach-rathad gu nas lugha de dhaoine a' dol tro Ath a' Ghainmhich, agus dh'fhaodadh seo a bhith dona airson gnothachasan beaga anns a' bhaile. Am bi ìre nas lugha no nas motha de mhalairt ann air sgàth an t-seach-rathaid?
- Thèid slighe a tha ann am beachd airson an seach-rathad tro choille, Coille Eldrick, a tha na àite ainmeil le muinntir na sgìre airson coiseachd. Chan eil a' choille glèidhte ach tha cuid de na beathaichean a th' innte. A bheil e comasach na beathaicheana ghluasad?
- Tha slighe eadar-roghnach ann airson an t-seach-rathaid nach tèid tro Choille Eldrick ach bidh e fada nas daoire.
- Bidh an seach-rathad a tha ann am beachd deiseil ann am bliadhna ach 's dòcha gum mair an t-slighe eadar-roghnach 4 bliadhnaichean, agus fàsaidh an dùmhlachd trafaig nas miosa anns an ùine sin. Bidh buaidh mhòr aig seo air toglaichean eachdraidheil Ath a' Ghainmhich agus air coimiutairean, nach eil ag iarraidh feithimh ceithir bliadhnaichean.

builean le coltachd cho-ionann

- Thèid slighe an t-seach-rathaid air adhart mar a bhathar an dùil.
- Thèid slighe eadar-roghnach an t-seach-rathaid a thagh an àite an slighe a tha ann am beachd.
- Thèid an seach-rathad air adhart mar a bhathar an dùil agus bidh rannsachadh ann air gluasad beathaichean na coille.

cairtean gabhail riochd seach-rathad ionadail

cathraiche

- A' tòiseachadh na coinneimh agus a' mìneachadh carson a tha i a' tachairt.
- A' mìneachadh nam builean le coltachd cho-ionann na coinneimh.
- A' fiathachadh riochdairean bho gach buidheann a bhruidhinn.
- A' dèanamh cinnteach gu bheil gach riochdaire a' bruidhinn dìreach airson 3 mionaidean.
- A' tòiseachadh agus a' cumail smachd air Deasbad an Làir.
- A' tòiseachadh nan Òraid Geàrr-iomraidh.
- Ag ainmeachadh nan aontachaidhean (ma tha iad ann) eadar na buidhnean.
- A' cur bhòt air dòigh (ma tha feum air).

naidheachdair

- A' cumail notaichean air a h-uile rud a thuirteadh aig a' choinneimh.
- A' faighneachd ceistean ann an àm nan ceist.
- Ag ullachadh aithisg airson an ath-chlas, mar obair-dachaigh.

buidheann gnothachais ionadail

Tha dragh mòr aig a' bhuidheann agaibh mun t-seach-rathad.

- Am bi ìre nas lugha de mhalairt a' dol seachad airson gnothachasan ionadail air sgàth an t-seach-rathaid? Tha tòrr choimiutairean a' stad anns a' bhaile gach latha agus chan urrainn dhaibh seo a dhèanamh leis an t-seach-rathad.
- Dè a' bhuaidh a bhios aig an eaconomachd ionadail - an call daoine na h-obraichean aca?
- A bheil teans ann gum fàs gnothachas nas fheàrr? Tha inntrigeadh pàircidh cho dona aig an àm seo cha b' urrainn do mòran dhaoine faighinn a-staigh gu na bùithean.
- Tha beagan dragh aig na taighean-òsta, bùithean nan tiodhlac agus taighean-bidh mun t-seach-rathad ach tha iad cuideachd mothachail gu bheil na togalaichean eachdraidheil a' tarraing tòrr luchd-turais. Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

co-chuideachd an luchd-fuirich ionadail

Tha faireachdainn measgaichte agaibh mun t-seach-rathad ùr.

- Tha sibh a' smaoinreachadh gun tèid prìsean nan taigh suas mur a h-eil an ìre de dhùmhachd trafaig cho àrd.
- Tha sibh a' creidsinn gum bi am baile nas sàbhailte ma tha nas lugha de chàraichean a' dol troimhe.
- Tha e a' còrdadh ri tòrr dhaoine a bhith a' coiseachd tro Choilltean Eldrick agus a' faicinn nam beathach tearc. 'S e àite math a th' ann airson cuairtean agus cuirmean-cnuice.
- Tha sibh cuideachd glè mheasail air na togalaichean eachdraidheil agus tha sibh a' gabhail dragh gun dèan truailleachd leantainneach cron dhaibh.
- Ged a tha dòigh-imeachd eile ann, bidh e daor agus gabhaidh e mòran bhliadhnaichean a thogail. Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

buidheann nan coimiutair

Tha sibh airson an t-seach-rathaid.

- Tha an rathad làithreach tro Ath a' Ghainmhich uabhasach airson coimiutairean oir tha e a' cur uair a thìde ris an turas agaibh gu agus bhon obair.
 - Tha sibh a' creidsinn gun cuidich an seach-rathad sibh agus muinntir Ath a' Ghainmhich, oir bidh Ath a' Ghainmhich nas sàbhailte airson nan daoine ionadail.
 - Tha sibh a' cur taic ri gluasad nam beathach bhon choille gu àite nas sàbhailte ach chan eil sibh a' smaoinreachadh gu bheil an dòigh-imeachd eile na deagh thaghadh.
 - Cuiridh an seach-rathad eile an trioblaid ceart ann an ùine fhada, ach anns a' gheàrr-ùine bidh rudan nas miosa.
- Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

buidheann uaine

Tha faireachdainn mheasgaichte agaibh mun t-seach-rathad.

- Tha dragh mòr oirbh mun mhùiseag ro Choille Eldrick oir tha na beathaichean ann glèidhte.
- Ged nach eil a' choille glèidhte ann an lagh, tha sibh a' creidsinn gu bheil e cudromach gu bheil a' coimhead às an dèidh.
- Tha sibh ag aontachadh gur e trioblaidean a th' ann an dùmhachd trafaig agus truailleachd. Tha sibh cuideachd a' gabhail dragh mun a' bhuaidh air togalaichean Ath a' Ghainmhich.
- Air ur son, tha e riatanach gu bheil dìon aig beathaichean na choille às bith dè an co-dhùnadh. Bu chòir don bhuidheann agaibh co-dhùnadh a dhèanamh air a' chnàmh-sgeul as fheàrr agaibh.

a' rannsachadh

Nuair a tha fios agaibh air a' chuspair air a bheil sibh a' bruidhinn, 's urrainn dhuibh tòrr bheachdan a dhian-bheachdachadh airson an òraid agaibh. Fhad 's a tha sibh a' dian-bheachdachadh, sgrìobhaibh liosta de rudan far am feum sibh barrachd fiosrachadh a lorg no ceistean aig nach eil freagairt.

a' cleachdadh an eadar-lìn

'S urrainn dhuibh tòrr fiosrachadh feumail agus nua-aimsireil a lorg airson ur rannsachadh air an eadar-lìn ach faodaidh duine sam bith fhoillseachadh air-loidhne, mar sin ciamar a tha fios agaibh dè tha seasmhach agus fìor? Fàsaidh sibh nas fheàrr air co-dhùnaidhean a dhèanamh air na tha fìor agus na tha ficsean. Na gabhaibh facal dìreach aon làrach-lìn a-mhàin - dèanaibh cinnteach le làraich-lìn eile.

An seo tha rudan airson cumail sùil air na bhios na chuideachadh:

- A bheil roinn “mu ar deidhinn” aig an làrach-lìn air a bheil sibh a' coimhead, far am faod sibh faighinn a-mach mu amasan na làrach-lìn agus cò sgrìobh na th' innte?
- Anns an fharsaingeachd, ma tha iar-leasachan mar .gov.uk (riaghaltas); no .ac.uk (oilthigh) aig an làrach, bidh e nas seasmhach, ach chan urrainn dhuibh a bhith cinnteach gu bheil a h-uile rud 100% ceart.
- Cò an sgrìobhadair - a bheil iad nan sàr-eòlaiche no cuideigin le beachd?
- A bheil fiosrachadh ann mu dheidhinn ath-ùrachadh mu dheireadh na làraich-lìn no cuin a chaidh an t-artaigil a sgrìobhadh? A bheil fiosrachadh ann mhu tùsan an fhiosrachaidh a chleachd an sgrìobhadair?
- A bheil an sgrìobhadh math no a bheil mearachdan gràmair agus litreachaidh ann? Ma tha, bithibh mothachail gur dòcha nach robh an sgrìobhadair nas faiceallaich leis an 'fhìrinn' a th' aca.

Nuair a tha sibh a' sgrìobhadh ur n-òraid no ur notaichean, cuiribh na tha sibh a' sgrìobhadh anns na faclan agaibh fhèin- na dèanaibh geàrr is cuir ann. Bidh seo gur cuideachadh obrachadh a-mach ma tha e a' dèanamh ciall, agus bidh sibh ga sgrìobhadh mar is toil leibh bruidhinn. Tha e cuideachd a' ciallachadh

nach bi cunnart ann gum bi sibh nur mèirle-sgrìobhadair (sin nuair a tha sibh a' cleachdadh obair cuideigin eile airson an obair agaibh fhèin).

a bhith comhairleachail

Bidh an deasbad a' dol dhan sgioba as comhairleachaile. Às dèidh deasbad, bidh deagh bheachd aig a' mhòr chuid de bhrìtheamhan dè an sgioba a tha seo, ach airson co-dhùnadh a dhèanamh gu ceart tha e cuideachail beachdachadh air na tha no nach eil a' dèanamh òraid comhairleachail.

rudan a tha a' dèanamh òraid nas comhairleachaile

- A' bruidhinn gu soilleir agus le tuigse
- A' dèanamh argamaidean buintineach agus làidir
- A' toirt fianais agus adhbharan airson argamaidean
- A' freagairt ri argamaidean an sgioba eile
- A' cur ris na h-argamaidean le às-earrainn no seachasan
- A' gabhail co-dhiù aon puing fiosrachaidh (ma tha cead ann airson P.O.I.s)
- A' tabhachadh puingean fiosrachaidh (ma tha cead ann airson P.O.I.s)
- A' cleachdadh na h-ùine ann an dòigh mhath, a' toirt ùine gu leòr airson gach puing a mhìneachadh
- A' cruthachadh argamaidean ann an dòigh thuigseach agus furasta a leantainn

rudan nach eil a' dèanamh òraid comhairleachaile

- A' bruidhinn ann an dòigh a tha doirbh a leantainn, m.e. a' bruidhinn ro luath, a' brunndail
- A' bruidhinn ann an dòigh a tha ro leasaichte, m.e. a' leughadh òraid gun a bhith coimhead air daoine
- Nach eil a' toirt fianais agus adhbharan airson argamaidean
- Nach eil a' freagairt ri argamaidean an sgioba eile
- Nach eil a' gabhail puingean fiosrachaidh (ma tha cead ann airson P.O.I.s)
- Nach eil a' tabhachadh puingean fiosrachaidh (ma tha cead ann airson P.O.I.s)
- A' cleachdadh na h-ùine ann an droch dhòigh, m.e. a' ruith thairis air puing aig deireadh na h-òraid agaibh
- Structar a tha gròigeach agus doirbh a leantainn - chan eil e soilleir far an stad aon phuing agus tòisich an ath fhear

a' measrachadh deasbaidean & a' cuideachadh luchd-labhairt an toiseach

ro-ràdh

Tha iomadh dòigh anns am faod sibh deasbad a' chlas a bhreithneachadh agus bidh seo a rèir nan amasan agaibh airson an deasbaid. Faodaidh sibh fhèin a bhith nad bhrìtheamh (no tidsear eile) no faodaidh panail brìtheamhan sgoilear a bhith agaibh. Ach, ged a bhithear an dùil gum bi na sgoilearan glè dhèonach fhaighinn a-mach dè an sgioba a bhuannaich, bidh sibh a' cleachdadh deasbaireachd mar cothrom airson measadh a dhèanamh air adhartas nan sgoilear ann an sgilean a leasachadh. Tha goireasan glè chuideachail airson ur cuideachadh le seo air làrach-lìn Oracy aig Oilthigh Cambridge: <https://www.educ.cam.ac.uk/research/projects/oracytoolkit/tasks/afl> agus làrach-lìn an ESU: https://www.esu.org/_data/assets/pdf_file/0021/19641/4-ORACY-SKILL-SETS-A-GUIDE.pdf

slatan-tomhais airson breithneachadh

'S ann mu dheidhinn dearbhadh dè cho comhairleachail 's a tha na h-òraidean a th' ann am breithneachadh deasbad. Tha seo suibseigeach, ach faodaidh sibh na slatan-tomhais fodha a chleachdadh airson ceisteachadh agus coimeasachadh nan òraidean agus a' solarachadh ais-mholadh air mar as urrainn do luchd-labhairt fàs nas fheàrr. Bu chòir gun cleachd sibh na slatan-tomhais seo ann an dòigh iomlanach: a' gabhail a-steach a h-uile rud nuair a tha sibh a' breithneachadh òraid agus chan eil gin dhuibh nas cudromaiche na fear eile.

a' cleachdadh sgoilearan airson brìtheamhan

Faodaidh breithneachadh a bhith na deagh dhòigh airson sgoilearan nach eil cho misneachail a bhrosnachadh a ghabhail pàirt anns an deasbad. Tha breithneachadh cuideachd a' cuideachadh sgoilearan a bhith a' sgrùdadh na tha dèanamh deasbad math agus a' fòcasachadh air na sgilean riatanach. Faodaidh brìtheamhan obair còmhla anns an ìre phlanaidh airson slatan-tomhais a leasachadh a dh'fhaodadh iad cleachdadh anns an deasbad airson breithneachadh. No faodaidh sibh gnìomh an luchd-amais atharrachadh airson seo (nas tràithe anns an leabhar-làimhe seo).

ais-mholadh co-structarach

Feumaidh brìtheamhan (sgoilearan no inbich) ais-mholadh co-structarach agus posataibh a thoirt do luchd-labhairt an-còmhnaidh. Comharraichibh na pàirtean làidir a bh' aig dèanadas an neach-labhairt agus, an àite a bhith ag ailiseachadh pàirtean, molaibh àitichean far am faod an neach-labhairt leasachadh. Tha ais-mholadh posataibh agus co-structarach a' togail misneachd an neach-labhairt.

Nuair nach eil co-dhùnadh soilleir ann air sgàth 's gu bheil na sgiobaidhean làidir ann an diofar pàirtean, bu chòir don bhrìtheamh seasamh air ais agus faighneachd: cò bha gam thoirt don taobh aca?

Iarraibh air brìtheamhan agus sgoilearan san luchd-amais dà rud a chòrd riut mu gach òraid agus rud eile a b' urrainn dhaibh obair air a ràdh. Brosnaichibh taic sheisean agus ionnsachadh bho chàch a chèile.

reusantachd agus fianais

'S ann mu dheidhinn sòlasach nan argamaid a nì neach-labhairt a tha seo agus dè cho soilleir 's a tha iad gam mìneachadh - an roinn "Na thuirt sibh". Tha brìtheamhan a' coimhead airson argamaidean soilleir agus tuigseach agus eisimpleirean deagh-thaghta, samhlachasan buintineach agus analais dhomhain de na h-argamaidean. Tha na rudan seo uile ag innse don bhrìtheamh gu bheil an neach-labhairt a' tuigsinn nan cùisean anns an deasbad. Faodaidh firinn, staitistearachd, rannsachaidhean cùise, naidheachdan buintineach agus reifreansan eachdraidheil uile cur ris a' chùis agaibh agus bidh drùidh air brìtheamhan ma tha iad gan cleachdadh ann an dòigh mhath. Bidh luchd-labhairt a' cleachdadh ADAG (Adhbhar, Deasmas, Analais, Goireas-ceangal) nas comhairleachail na luchd-labhairt aig nach eil argamaidean a tha ann an cruth cho soilleir.

eagrachas & prìomhachadh

Tha e cudromach obair-sgioba a shealltainn eadar luchd-labhairt agus gun deach argamaidean an sgioba a roinneadh gu cothromach agus gu toiniseil eadar an dà neach-labhairt. Tha a' cur structar air òraid glè chudromach airson deasbaireachd mhath. Bu chòir do luchd-labhairt stèidheachadh na tha iad a' dol a ràdh aig toiseach na h-òraid agus bu chòir dhaibh, ma 's urrainn dhaibh, an structar sin a leantainn. Ach is dòcha gu bheil iomadh adhbhar airson taic a chur ri cùise, mar is àbhaist, faodaidh na h-adhbharan seo a bhith air roinneadh gu 3 prìomh argamaidean. Tha timeachadh cudromach cuideachd. Bu chòir do neach-labhairt bruidhinn airson na h-ùine air fad agus cuideachd a roinneadh na h-òraid aca eadar na puingean aca gus am bi balans aig an òraid aca.

dòigh-labhairt & lìbhrigeadh

'S e seo an roinn-seòrsa 'mar a tha sibh ga ràdh'. Bu chòir do luchd-labhairt notaichean a chleachdadh an àite an òraid air fad a sgrìobhadh a-mach - tha a' leughadh nan òraid a' ciallachadh gu bheil e doirbh glacadh-sùla a dhèanamh leis an luchd-amais, doirbh airson freagairt ris na tha na sgiobaidhean eile a ràdh agus neo-chuimhir ma chailleas an neach-labhairt far a bheil iad air an duilleig. Tha deasbairean matha a' bruidhinn gu soilleir, gu h-àrd agus gu slaodach. Tha e nas inntinnich èisteachd ri neach-labhairt a tha ag atharrachadh tòna agus àirde fuaime a' ghutha aca agus a tha a' cleachdadh anailean airson cuideam a chur air puing. Smaoinichibh mu roghainn nam facal agus structar nan seantans. Tha cànan a' chuirp cudromach cuideachd - smaoinichibh mu ghluasadan-làimhe agus fiamhan aodainn agus dèanaibh glacadh-sùla leis na brìtheamhan agus an luchd-amais.

ag èisteachd agus a' freagairt

Aig an aon àm 's a tha iad a' fòcasachadh air an òraid aca fhèin, bu chòir do neach-labhairt èisteachd gu dlùth ris an luchd-labhairt agus freagairt. Uaireannan tha e cuideachail notaichean a dhèanamh anns an deasbad gus am b' urrainn dhaibh fhreagairt ri puingeannan nan sgiobaidhean eile le bhith sealltainn mar nach eil iad ag aontachadh. 'S e breugnachadh a th' air seo. Faodaidh sgiobaidhean eadar-obrachadh tro Phuingean Fiosrachaidh. Feumaidh an duine a' tabhachadh am POI dùbhlán a thoirt don neach-labhairt agus feumaidh an neach-labhairt am POI a fhreagairt. Nuair a tha iad a' suimeachadh deasbaid, tha comas aig deasbair math mothachadh nam prìomh eas-aontaidhean eadar na sgiobaidhean ('prìomh phuingean a' chonnsaich') agus mìneachadh carson a bhuannaich an sgioba aca. Bidh iad feumach air sgilean èisteachd matha airson seo oir feumaidh iad taghadh dè a' phàirt den deasbad anns am bi am fòcas aca.

a' cuideachadh luchd-labhairt an toiseach

Airson tòrr sgoilearan, 's e rud gu math eagalach a bhios ann am bruidhinn ann an deasbad airson a' ciad thuras agus bidh fiù 's deasbairean glè eòlach a' fàs nearbhach mus bi iad a' bruidhinn anns a' phoblach. Bidh cuid de sgoilearan earbsail deònach dol airson dreuchdan labhairt ach bidh cuid eile mì-dheònach a bhruidhinn. 'S dòcha gun tèid iad an lùib leis an deasbad thar ùine (a' bruidhinn ann an deasbad an làir agus an uair sin a' gabhail pàirt anns an deasbad mar neach-labhairt). Bidh fios agaibh cò aig a bhios comasach dreuchdan labhairt a ghabhail an toiseach agus cò aig am feum air beagan cuideachaidh a bhith na neach-labhairt earbsail.

a' togail misneachd

Leigibh fios do sgoilearan gu bheil e nàdarra a bhith nearbhach ro bhruidhinn ann an deasbad agus ann an iomadh dòigh 's e deagh rud a th' ann - faodadh beagan dragh fiùghantas agus smaoinichadh luath a bhrosnachadh. Tha a' mhòr chuid den òigridh a' smaoinichadh gu bheil iad nas fheàrr a' bruidhinn gu poblach na tha iad. Ach, bidh mòran sgoilearan glè nearbhach mu bhruidhinn gu poblach, gu h-àraidh air beulaibh nan sgoilear eile. Brosnaichibh deagh dhòigh-smaoin le bhith brosnachadh luchd-labhairt misneachd a ghabhail. Bu chòir do charaidean sgioba brosnachadh a chèile agus bu chòir gun can còidse sgoilearan faclan brosnachail dha na sgiobaidhean aca.

ullachadh

Tha ullachadh math na chuideachadh. Tha an ìre ullachaidh a' toirt ùine mhòr do sgoilearan airson leasachadh airson an deasbaid agus an ullachadh fhèin. Ma rinn neach-labhairt tòrr rannsachadh agus obair leis na sgoilearan eile airson leasachadh nan argamaidean aca agus practasadh nan òraidean aca, cha bhi iad cho nearbhach.

tha an luchd-amais air do thaobh!

Air sgàth 's gu bheil an clas air fad an sàs anns an deasbad agus gun do chuir iad ùine ann an ullachadh, tha iad airson 's gun soirbhich leis an luchd-labhairt. Chan fheum luchd-labhairt an luchd-amais fhaicinn mar rud eagalach ach cuimhnichibh gu bheil iad air an taobh!

Tha buill-sgioba no còidsean a' brosnachadh an luchd-labhairt, an dà chuid ann an ullachadh agus ann an sealltainn dhaibh gum fàs a h-uile neach-labhairt nearbhach mus tòisich iad a' bruidhinn.

Ma tha sgoilear dha-rìribh nearbhach ron deasbad, faodaidh an tidsear dol tron òraid leotha agus comhairle fois-inntinneach a thoirt seachad.

Brosnaichibh an luchd-amais ann am bas-bhualadh nuair a tha iad ag aontachadh le puing - bidh seo na spionnadh mòr dhan luchd-labhairt.

tapachd agus cfe

ro-ràdh

Tha tapachd na coimhearsnachd mar co-theacsa airson ionnsachadh taobh a-staigh Curraicealam airson Sàr-mhathais a' leasachadh tuigse an luchd-ionnsachaidh air suidheachaidhean mì-fhàbharach agus dùbhlachd agus mar a tha buaidh aig seo air coimhearsnachdan. Tro phlanadh cùramach nan tidsear, a' leasachadh com-pàirtichean agus a' dèanamh ceanglaichean tro chothroman ionnsachaidh fìor-riochdail agus buintineach mar deasbaireachd; faodaidh òganaich na sgilean, comasan agus buadhan a leasachadh airson ullachadh airson, freagairt ri agus tilleadh bho na dùbhlain tapachd freagarrach dha na sgoiltean agus coimhearsnachdan ionadail aca.

litearrachd agus gàidhlig

Tha na h-eòlasan agus builean litearrachd a tha mar uallach air luchd-teagaisg uile a' nochdadh ann an clò Eadailteach.

<i>Bidh mi tric a' taghadh agus ag èisteachd no a' coimhead theacsaichean a tha a' còrdadh rium agus a tha mi a' meas inntinneach, agus is urrainn dhomh mìneachadh carson as fheàrr leam seòrsaichean àraidh.</i> <i>Bidh mi gu tric a' taghadh cuspair, adhbhar, cruth agus goireasan airson mo theacsaichean fhìn a chruthachadh</i> LIT 1-01a / LIT 2-01a		
<i>Fhad 's a tha mi ag èisteachd agus a' bruidhinn ann an diofar shuidheachaidhean, tha mi ag ionnsachadh mo 'thuras' fhìn a ghabhail, agus tha mi a' tuigsinn nas fheàrr cuin as còir dhomh bruidhinn agus cuin as còir dhomh èisteachd.</i> LIT 0-02a / GAI 0-03a	<i>Nuair a tha mi a' dèiligeadh ri daoine eile, tha fios agam cuin agus ciamar as còir dhomh èisteachd, cuin as còir dhomh bruidhinn, dè na chanas mi, cuin as còir dhomh ceistean fhaighneachd agus mar a fhreagras mi le spèis.</i> LIT 1-02a	<i>Nuair a tha mi a' dèiligeadh ri daoine eile, 's urrainn dhomh freagairt ann an dòighean iomchaidh a rèir mo shuidheachaidh, a' sealltainn gu bheil mi a' cur luach air beachdan dhaoine eile agus gan cleachdadh gus cur ri mo smaoineachadh.</i> LIT 2-02a
	Tha mi a' rannsachadh mar a tha luaths cainnte, gluasadan bodhaig, dòigh-labhairt, cuideam agus taghadh fhacal gan cleachdadh airson a bhith a' dèiligeadh ri daoine eile, agus 's urrainn dhomh na tha mi ag ionnsachadh a chur gu feum. GAI 1-03a	'S urrainn dhomh aithneachadh mar is urrainn feartan cànan labhairt cuideachadh le conaltradh, agus 's urrainn dhomh na dh'ionnsaicheas mi a chur gu feum. 'S urrainn dhomh diofar fheartan aithneachadh anns a' chànan labhairteach agam fhìn agus aig daoine eile. GAI 2-03a
	<i>Fhad 's a tha mi ag èisteachd no a' coimhead, is urrainn dhomh adhbhar agus prìomh fhacail agus bheachdan an teacsa aithneachadh agus bruidhinn air, agus am fiosrachadh seo a chleachdadh airson adhbhar sònraichte.</i> LIT 1-04a	<i>Fhad 's a tha mi ag èisteachd no a' coimhead, 's urrainn dhomh adhbhar an teacsa, na prìomh bheachdan agus am fiosrachadh a tha a' cur taic riutha aithneachadh agus bruidhinn orra, agus 's urrainn dhomh am fiosrachadh seo a chleachdadh airson diofar adhbharan.</i> LIT 2-04a
	<i>Fhad 's a tha mi ag èisteachd/coimhead, tha mi ag ionnsachadh notaichean a sgrìobhadh fo chinn, an cleachdadh airson na tha mi ag èisteachd no a' coimhead a thuigsinn, agus teacsaichean ùra a chruthachadh.</i> LIT 1-05a	<i>Fhad 's a tha mi ag èisteachd no a' coimhead, 's urrainn dhomh notaichean a sgrìobhadh, an cur an òrdugh fo chinn iomchaidh is an cleachdadh gus smuaintean is fiosrachadh a thuigsinn is teacsaichean ùra a chruthachadh, le m' fhacail fhìn mar a tha iomchaidh.</i> LIT 2-05a
	<i>'S urrainn dhomh beachdan is fiosrachadh iomchaidh a thaghadh is a chur an òrdugh agus facail a chleachdadh a bhios inntinneach is feumail do dhaoine eile.</i> LIT 1-06a	<i>'S urrainn dhomh beachdan is fiosrachadh iomchaidh a thaghadh is a chur an òrdugh ann an dòigh a tha freagairt air m' adhbhar agus facail a chleachdadh a fhreagras air mo luchd-amais.</i> LIT 2-06a
	<i>'S urrainn dhomh sealltainn gu bheil mi a' tuigsinn na tha mi ag èisteachd no a' coimhead le bhith a' freagairt no a' fhaighneachd diofar sheòrsaichean cheistean.</i> LIT 1-07a	<i>'S urrainn dhomh sealltainn gu bheil mi a' tuigsinn na tha mi ag èisteachd no a' coimhead le bhith a' freagairt cheistean litireil, ceistean a' sireadh brìgh, ceistean measaidh no seòrsaichean cheist eile, agus le bhith a' fhaighneachd cheistean de dhiofar sheòrsaichean bhuam fhìn.</i> LIT 2-07a

	Airson mo chuideachadh a' tighinn gu beachd fiosraichte, tha mi ag ionnsachadh air a' bh-aithneachadh mi an diofar eadar firinn agus beachd. LIT 1-08a	Airson mo chuideachadh a' tighinn gu beachd fiosraichte, is urrainn dhomh firinn aithneachadh o bheachd, agus tha mi ag ionnsachadh a bhith ag aithneachadh nuair a tha na goireasan agam a' feuchainn ri buaidh a thoirt orm, agus dè cho feumail 's a tha iad. LIT 2-08a
	Nuair a bhios mi ag èisteachd agus a' bruidhinn ri daoine eile airson diofar adhbharan, is urrainn dhomh fiosrachadh, eòlasan, mineachadh, bun-bheachdan is beachdan a chur an cèill, agus puingeann a shoilleireachadh le bhith a' faighneachd cheistean no le bhith ag iarraidh air daoine tuilleadh a ràdh. LIT 1-09a	Nuair a bhios mi ag èisteachd agus a' bruidhinn ri daoine eile airson diofar adhbharan, is urrainn dhomh: • fiosrachadh, eòlasan is beachdan innse • pròiseasan agus beachdan a mhineachadh • na cùisean a thèid a thogail aithneachadh agus geàrr-chunntas a dhèanamh air na prìomhphuingean agus cho-dhùnaidhean • puingeann a shoilleireachadh le bhith a' faighneachd cheistean no le bhith ag iarraidh air daoine tuilleadh a ràdh. LIT 2-09a
	'S urrainn dhomh rudan a chur an cèill gu soilleir ri daoine eile, nam àite ionnsachaidh is a-muigh, a' cleachdadh ghoireasan air an taghadh mar tha feum. LIT 1-10a	Tha mi a' faighinn misneachd nuair a tha mi a' dèiligeadh ri daoine eile an taobh a-staigh agus an taobh a-muigh m' àite ionnsachaidh. 'S urrainn dhomh rudan a chur an cèill ann an dòigh shoilleir, bheothail agus tha mi ag ionnsachadh goireasan freagarrach a thaghadh agus an cur ann an òrdugh gu neo-eisimeileach. LIT 2-10a / LIT 3-10a
	A' cleachdadh nas aithne dhomh mu fheartan diofar sheòrsaichean teacsa, 's urrainn dhomh fiosrachadh a lorg, a thaghadh, a chur an òrdugh agus a chleachdadh airson adhbhar sònraichte. LIT 1-14a	A' cleachdadh nas aithne dhomh mu fheartan diofar sheòrsaichean teacsa, 's urrainn dhomh fiosrachadh a lorg, a thaghadh agus a chur an òrdugh bho mheasgachadh de ghoireasan agus seo a chleachdadh airson diofar adhbharan. LIT 2-14a
	Tha mi ag ionnsachadh notaichean a sgrìobhadh fo chinn a chaidh a thoirt dhomh agus an cleachdadh gus fiosrachadh a thuigsinn, smuaintean agus ceistean a rannsachadh agus teacsaichean ùra a chruthachadh. LIT 1-15a	'S urrainn dhomh notaichean a sgrìobhadh, an cur an òrdugh fo chinn fhreagarrach agus an cleachdadh airson fiosrachadh a thuigsinn, mo smaoinichadh a thoirt air adhart, ceistean a rannsachadh agus teacsaichean ùra a chruthachadh, a' cleachdadh m' fhacail fhìn mar a bhios iomchaidh. LIT 2-15a
	Airson mo chuideachadh a' tighinn gu beachd fiosraichte, 's urrainn dhomh firinn agus beachd aithneachadh o chèile. LIT 1-18a	Airson mo chuideachadh a' tighinn gu beachd fiosraichte, 's urrainn dhomh firinn agus beachd aithneachadh o chèile agus an diofar eatarra a mhineachadh, agus is urrainn dhomh aithneachadh nuair a tha ìmpidh ga chur orm agus measadh dè cho feumail is earbsach 's a tha na goireasan agam. LIT 2-18a
	Tha mi ag ionnsachadh mar a chleachdas mi mo notaichean agus seòrsaichean sgrìobhaidh eile airson mo chuideachadh a' tuigsinn fiosrachaidh agus smuaintean, a' rannsachadh cheistean, a' cur ri chèile agus a' toirt air adhart smuaintean no a' cruthachadh teacsa ùr. LIT 1-25a	'S urrainn dhomh mo notaichean is seòrsaichean sgrìobhaidh eile a chleachdadh airson mo chuideachadh gus fiosrachadh agus smuaintean a thuigsinn, ceistean a rannsachadh, co-dhùnaidhean a dhèanamh, bun-bheachdan a chur ri chèile is a thoirt air adhart, no teacsa ùr a chruthachadh. Tha mi mothachail gum feum mi na goireasan san d' fhuair mi am fiosrachadh agam ainmeachadh agus 's urrainn dhomh seo a dhèanamh gu h-iomchaidh. LIT 2-25a
	Le beachdachadh air an t-seòrsa teacsa a tha mi a' cruthachadh, 's urrainn dhomh fiosrachadh is smuaintean iomchaidh a thaghadh, a chur an òrdugh agus facail a chleachdadh a bhios inntinneach agus/no feumail do dhaoine. LIT 1-26a	Le bhith a' beachdachadh air an t-seòrsa teacsa a tha mi a' cruthachadh, 's urrainn dhomh smuaintean agus fiosrachadh iomchaidh a thaghadh, a chur an òrdugh ann an dòigh a tha a' freagairt air m' adhbhar, agus facail a chleachdadh a rèir mo luchd-amais. LIT 2-26a
	'S urrainn dhomh fiosrachadh a thoirt seachad, cunntas a thoirt air tachartasan no pròiseasan, mo bheachdan a thoirt seachad no ìmpidh a chur air an leughadair ann an diofar dhòighean. LIT 1-28a / LIT 1-29a	'S urrainn dhomh fiosrachadh a thoirt seachad, cunntas a thoirt air tachartasan, pròiseasan a mhineachadh no smuaintean a chur còmhla ann an diofar dhòighean. LIT 2-28a

tapachd agus cfe

cuspairean sòisealta

Bheir ionnsachadh (tro dheasbad) anns na cuspairean sòisealta comas dhomh:

- cur ri mo thuigse mu phrionnsapalan deamocrasaidh is saoranachd tro bhith smaoinichadh dhomh fhìn ann an dòigh bhreithneachail
- diofar sheòrsaichean stuthan agus fianais a rannsachadh agus a mheasadh
- faighinn deiseil airson agus freagairt ri suidheachaidhean dùbhlach (agus mì-fhàbharach) taobh a-staigh mo choimhearsnachd agus taobh a-muigh
- ionnsachadh co-dhùnaidhean aig am bi buaidh mhath air an àrainneachd/cliomaid agam a dhèanamh an-dràsta agus anns an àm ri teachd

	'S urrainn dhomh smaoinichadh air dòighean air coimhead às dèidh mo sgoile no mo choimhearsnachd, agus 's urrainn dhomh daoine eile a bhrosnachadh gus coimhead às dèidh na h-àrainneachd. SOC 1-08a	'S urrainn dhomh bruidhinn mun bhuaidh aig obair dhaoine air an àrainneachd agus molaichean a dhèanamh air mar as urrainn dhuinn a bhith beò ann an dòigh a tha nas cùramach dhan àrainneachd. SOC 2-08a 'S urrainn dhomh smaoinichadh air a' bhuannachd agus air a' chall a bhiodh an cois plana airson leasachadh cleachdadh-fearainn, agus bruidhinn air a' bhuaidh a bhiodh aig an seo air a' choimhearsnachd. SOC 2-08b
		An dèidh rannsachadh a dhèanamh air na dòighean sam faodar a dhol air turas, 's urrainn dhomh smaoinichadh air na tha math agus dona mu na diofar sheòrsaichean còmh-dhail, a' bruidhinn mun bhuaidh aca air an àrainneachd. SOC 2-09a
		An dèidh mo sgìre ionadail a rannsachadh, 's urrainn dhomh fiosrachadh a thoirt seachad mu dheidhinn diofar àitean airson fuireach, obair agus fois, agus àitean inntinneach airson tadhal. SOC 2-10a
Le bhith a' rannsachadh mo choimhearsnachd ionadail, fhuair mi a-mach mu na diofar dhleastanasan a tha aig daoine agus mar as urrainn dhaibh cuideachadh. SOC 0-16a		'S urrainn dhomh mineachadh mar a tha feuman buidhne nam choimhearsnachd ionadail a' faighinn taic. SOC 2-16a
Na mo bheatha agus mo chluiche làitheil, tha mi a' dèanamh thaghaidhean mu dheidhinn far a bheil mi ag obair, mar a tha mi ag obair agus cò tha ag obair còmhla rium. SOC 0-18a	Ghabh mi pàirt ann an dèanamh cho-dhùnaidhean, agus smaoinich mi air na diofar roghainnean a tha ann airson co-dhùnaidhean a dhèanamh. SOC 1-18a	
Nam bheatha is ann an cluiche mhac-meanmnach, tha mi a' rannsachadh mar a tha bùthan agus seirbheisean ionadail a' toirt dhuinn na tha dhith oirnn nar beatha làitheil. SOC 0-20a	Tha mi air tuigse fhaighinn mu cho cudromach 's a tha comainn ionadail ann an coileanadh feuman na coimhearsnachd ionadail agam. SOC 1-20a	

slàinnte agus sunnd

Taobh a-staigh co-theacsa Tapachd a' Choimhearsnachd agus tro chothroman airson deasbaid, tha mi a' sùileachadh gun toir m' àrainneachd ionnsachaidh taic dhomh gus:

- mo fhèin-mhothachadh, mo fhèin-luach agus mo spèis do dhaoine eile a thoirt air adhart
- dùbhlain a fhreagairt, dèiligeadh ri atharrachadh agus ceanglaichean a dhèanamh ri daoine eile
- adhartas a dhèanamh gu pearsanta agus mo thapachd agus mo mhisneachd a thoirt air adhart
- mo shunnd corporra, inntinneil agus spioradail agus mo sgilean sòisealta a thuigsinn agus a thoirt air adhart
- tuigsinn gu bheil dleastanas air inbich sa choimhearsnachd sgoile agam coimhead às mo dhèidh, èisteachd ri mo dhraghan agus daoine eile a tharraing a-steach nuair a bhios feum air
- ionnsachadh far am faighear cobhair agus goireasan airson fiosrachadh fhaighinn a chuidicheas le dèanamh roghainnean
- cunnart a mheasadh agus a làimhseachadh agus buaidh dòigh-beatha chunnartach a thuigsinn
- smaoineachadh air mo neartan agus mo sgilean gus mo chuideachadh a' dèanamh roghainnean fiosraichte nuair a bhios mi a' planadh nan ath cheumannan agam

Tha mi mothachail air m' fhaireachdainnean is comasach an cur an cèill, agus tha mi a' fàs comasach air bruidhinn mun deidhinn.		
HWB 0-01a / HWB 1-01a / HWB 2-01a		
Tha mi ag ionnsachadh sgilean agus ro-innleachdan a bheir taic dhomh aig amannan a tha doirbh, gu h-àraidh a thaobh atharrachadh agus call.		
HWB 0-07a / HWB 1-07a / HWB 2-07a		
Nuair a tha mi a' rannsachadh nan còirichean air a bheil mi fhìn agus daoine eile airidh, 's urrainn dhomh na còirichean sin a chur an gnìomh ann an dòigh iomchaidh agus gabhail ris na dleastanasan a tha nan cois. Tha mi a' sealltainn spèis do chòirichean dhaoine eile.		
HWB 0-09a / HWB 1-09a / HWB 2-09a		
Tha a bhith a' riochdachadh mo chlas, mo sgoil agus/no na coimhearsnachd san fharsaingeachd a' cur ri mo fhèin-luach agus mo mhisneachd agus a' dèanamh comasach dhomh pàirt fheumail a gabhail sa choimhearsnachd.		
HWB 0-12a / HWB 1-12a / HWB 2-12a		
Le cur mo bheachdan, mo thìde is mo thàlant an sàs, tha pàirt agam ann an toirt atharrachadh math air mo sgoil agus a' choimhearsnachd.		
HWB 0-13a / HWB 1-13a / HWB 2-13a		
Ann an obair agus cluich bho latha gu latha, tha mi a' feuchainn agus a' taghadh rudan a chuireas rim ionnsachadh agus rim ùidhean. Tha mi air mo bhrosnachadh gus feum a dhèanamh de rudan a tha a' tachairt dhomh agus innse do chàch mun deidhinn.	Tro bhith a' gabhail pàirt ann am measgachadh de thachartasan agus ghnìomhan, tha mi ag ionnsachadh mo sgilean agus mo chomasan fhìn aithneachadh, cho math ri feadhainn chàich.	Tha cothrom air diofar ghnìomhan agus dhleastanasan fheuchainn ann am measgachadh de shuidheachaidhean air comas a thoirt dhomh aithneachadh an adhartais a tha mi a' dèanamh, na sgilean a tha agam agus na tha fhathast ri thoirt air adhart. Cuidichidh seo mi gus ullachadh airson na h-ath cheum nam bheatha agus nam ionnsachadh.
HWB 0-19a	HWB 1-19a	HWB 2-19a
'S urrainn dhomh innse mu chuid de na seòrsaichean obrach a tha daoine a' dèanamh agus tha mi a' faighinn a-mach mu shaoghal farsaing na h-obrach.		Tha mi a' sgrùdadh diofar dhreuchdan/obraichean, dhòighean obrach agus shlighean trèanaidh is ionnsachaidh. Tha mi a' faighinn eòlas a tha gam chuideachadh airson aithneachadh a' bhuntanaidh aig m' ionnsachadh, mo sgilean agus m' ùidhean ri mo bheatha san àm ri teachd.
HWB 0-20a / HWB 1-20a		HWB 2-20a

ealain chruthachail

Tha na tha mi ag ionnsachadh anns a' co-theacsa Tapachd aa Coimhearsnachd tro dheasbad agus dràma agus ma dheidhinn:

- a' comharrachadh agus a' toirt air adhart mo thàlant cruthachail agus ealanta
- a' leigeil leam sgilean agus dòighean-obrach a thoirt air adhart a' buntainn ri seòrsaichean ealain shònraichte, thar nan ceithir comasan
- a' toirt cothrom dhomh air tuigse nas fheàrr fhaighinn air cultar ann an Alba agus san t-saoghal a-muigh

Tha saorsa agam feuchainn a-mach agus taghadh mar a chleachdas mi guth, gluasad agus faireachdainn ann an cluich mas-fhior is dràma.	Is toigh leam a bhith a' cruthachadh, a' taghadh agus a' cluiche phàirtean, a' cleachdadh gluasad, faireachdainn agus guth.	Is urrainn dhomh diofar phàirtean a chruthachadh, atharrachadh agus a chumail suas, a' feuchainn diofar ghluasadan bodhaig is aodainn agus mo ghuth, agus a' cleachdadh teicneòlas ealain dràma.
EXA 0-12a	EXA 1-12a	EXA 2-12a

Le diofar sheòrsaichean brosnachaidh, is urrainn dhomh mo bheachdan, mo smuaintean agus m' fhaireachdainn a thaisbeanadh agus a chur an cèill tro dhràma.

EXA 0-13a / EXA 1-13a / EXA 2-13a

